

2010

ZBORNICA ZA
R A Z V O J
S L O E N S K E G A
Z A S E B N E G A
V A R O V A N J A

PERSPEKTIVE

NA PODROČJU ZASEBNEGA VAROVANJA

ŠTEVILKA 2, JULIJ 2010, LETNIK 7

V TEJ ŠTEVILKI BOSTE PREBRALI:

3

EVROPSKE PERSPEKTIVE

5

MEDNARODNA KONFERENCA ZA SLOVENIJO IN HRVAŠKO

6

SKLEPANJE PANOŽNE KOLEKTIVNE POGODBE V ZASEBNEM VAROVANJU

9

PRIPRAVA NOVEGA ZAKONA O ZASEBNEM VAROVANJU - NEKATERA TEMELJNA IZHODIŠČA SODOBNE ZAKONSKE UREDITVE ZASEBNEGA VAROVANJA

12

INTERVJU Z VLASTO NUSSDORFER

15

MOŽNOSTI ZA USKLAJENO NUDENJE SOLIDARNE POMOČI NA PODROČJU REŠEVANJA AKTUALNIH RAZMER, KI JIH OZNAČUJE BISTVENO POVEČANJE SOCIALNIH STISK IN RIZIKO

15

INTERVJU Z VIKTORJEM PISTOTNIKOM

17

NOVOSTI NA NORMATIVNEM PODROČJU

18

STRATEGIJA ZASEBNEGA VARSTVA

25

V ŠOLSKEM LETU 2010/2011 ZBORNICA ZA RAZVOJ SLOVENSKEGA ZASEBNEGA VAROVANJA NA PODROČJU SREDNJEŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA UVAJA NOVOST: SREDNJE POKLICNO TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE ZA POKLIC TEHNIK/TEHNICA VAROVANJA

29

JESENSKI TERMINI ZA USPOSABLJANJA (NPK) IN IZPOPOLNJEVANJA

31

ZRSZV VABI K VPISU V IZOBRAŽEVALNI PROGRAM TEHNIK/TEHNICA VAROVANJA

EVROPSKE PERSPEKTIVE

European Social Dialogue and Current National Development in the New Member and Candidate Countries' Private Security Industry

GD Employment, Social Affairs and Equal Opportunities VS/2009/0482 - Industrial Relations and Social Dialogue

Responsible Body: ZBORNICA ZA RAZVOJ SLOVENSKEGA ZASEBNEGA VAROVANJA

Naša Zbornica je v lanskem letu uspešno zaključila zelo pomemben evropski projekt na področju zasebnega varovanja **"European Social Dialogue and Current National Development in the New Member and Candidate Countries' Private Security Industry"** in urejenosti socialnega statusa delavcev v tej panogi, ki je potekal v sodelovanju s pristojnimi evropskimi inštitucijami, še posebej evropskim združenjem na področju zasebnega varovanja CoESS, in sicer za vse nove članice EU, vključujoč tudi Republiko Hrvaško in Republiko Makedonijo kot pristopnici k EU. Glede na uspešnost tega projekta je naša Zbornica s strani EU pridobila naročilo za izvedbo II. faze, to je nadaljevanje tega projekta, ki poteka letos.

Po treh pripravljalnih fazah v okviru EU (**21.-22.01.2010, 1. srečanje, Ljubljana; 18.02.2010, 2. srečanje, Dunaj; 10.03.2010, 3. srečanje, Bruselj**) je bila pod koordinacijo Zbornice in v sklopu evropskega projekta **uspešno izvedena mednarodna konferenca za Bolgarijo in Madžarsko (22. in 23. aprila v Sofiji).**

Eksperti in predstavniki različnih inštitucij obeh držav so v svojih predstavitev podali podroben oris aktualnih razmer na področju zasebnega varovanja, iz katerih je bilo razvidno, da je organiziranost zasebnega varovanja na Madžarskem in v Bolgariji na

bistveno različnih ravneh, še posebej kar zadeva raven socialnega dialoga, medtem ko je na Madžarskem socialni dialog urejen in je sklenjena ustrezna kolektivna pogodba, ki ureja plače in druga razmerja med delodajalci in delavci v tej zahtevni in občutljivi panogi. V Bolgariji vse doslej ni prišlo do bistvenega premika, to je do sklenitve ustreznega panožnega sporazuma. Ugotoviti je mogoče, da obstoja v Bolgariji na eni strani določena razdvojenost na delodajalski strani, na drugi strani pa predvsem taktično reagiranje sindikata in neustrezna toga zakonodaja na tem področju. V tej zvezi so madžarske izkušnje in model organizacije dejavnosti panoge zasebnega varovanja v veliko pomoč bolgarskim kolegom. Na konferenci je bila sprejeta odločitev, da bo Bolgarija skušala ustanoviti efektiven socialni dialog na področju zasebnega varovanja ob pomoči madžarskih kolegov in Evropske Komisije.

V dnevih 27. in 28. 05. 2010 je bila prav tako uspešno in tvorno izvedena konferenca za Republiko Hrvaško in Republiko Slovenijo v Zagrebu ob sodelovanju predstavnikov MNZ, predstavnikov sindikatov ter strokovnih Zbornic obeh držav. Ob zaključku konference so bili soglasno sprejeti in potrjeni naslednji sklepi:

1. Ustvarjalen SD zahteva vzpostavitev temeljnih pogojev.
2. V današnjih kriznih časih je nujen razvoj zakonskih opredelitev, zahtev in kriterijev za višjo kakovost v dejavnosti zasebnega varovanja.
3. Pogoji za SD je ustrezno strokovno socialno in ekonomsko pozicioniranje panoge ter razvoj poklicev in ustrezna zakonska ureditev panoge.
4. Ureditev temeljnih pravic in obveznosti iz delovnega razmerja v okviru panožne kolektivne pogodbe.

Povzetek projekta in pričakovani rezultati

Ugotoviti je potrebno, da sta v I. fazi projekta sodelovali le dve državi (iz kroga novih članic EU) Madžarska in Bolgarija, ki sta zastopani tako v CoESS-u, kot UNI Evropa, to je v obeh evropskih krovnih organizacijah za socialni dialog. Druge države so v teh evropskih organizacijah zastopane le v eni izmed krovnih organizacij, bodisi v CoESS-u, bodisi v UNI Evropa. V projekt v tej fazi ni bilo mogoče pritegniti Češke in Slovaške ter Estonije in Latvije, in sicer zaradi specifičnih razmer v teh državah (nezadovoljivega stanja in ureditve na področju zasebnega varovanja).

V Bolgariji obstaja sporno razmerje med dvema ali več delodajalskimi organizacijami, pri čemer je bila pripravljena kolektivna pogodba med sindikatom in eno izmed navedenih delodajalskih združenj. Ta pogodba pa lahko stopi v veljavo šele s pristopom druge delodajalske organizacije, tako da je stanje na področju socialnega dialoga blokirano. Naloga je, da se organizira skupna pogajanja s temi organizacijami in vladno stranjo.

Na Hrvaškem je bila sklenjena ena kolektivna pogodba, vendar pa sindikalna stran ni enotna in tudi ni vključena v evropsko združenje. Nujno je zato pričeti socialni dialog s predstavniki Vlade.

V Litvi je sindikalna stran reprezentativna in članica UNI Evropa, medtem, ko je delodajalska stran slabo organizirana, zato je potrebno vključiti ustrezne organizacije v evropski panožni dialog.

Sindikati SOLIDARNOSZ in delodajalsko združenje OCHRONA se že pogajata na Poljskem, vendar pa je le sindikat zastopan v evropskem socialnem dialogu. Prav tako ni zadovoljivo vključena v socialni dialog država. Kot naslednja stopnja je zato nujno vključiti v evropski socialni dialog vse te partnerje.

V Češki Republiki ni mogoče ugotoviti reprezentativnih socialnih partnerjev. Očitno je, da na Češkem ne obstaja potrebna strokovna možnost za evropski socialni dialog, zato je nujno popraviti to situacijo.

Prav tako v Estoniji ne obstaja reprezentativno sindikalno združenje, ki bi bilo vključeno v nacionalni ali evropski socialni dialog. Na evropski ravni je zastopano le delodajalsko združenje, zato je nujen naslednji korak dialog z ustreznimi državnimi organi.

Madžarska je zastopana v evropskem socialnem dialogu s strani obeh partnerjev.

Problem je, da obstaja drugo ločeno delodajalsko združenje, ki ne kooperira z navedenimi socialnimi partnerji. Zato, da bi razčistili to situacijo je potrebno vključiti več teh panožnih organizacij in odpreti problem na nacionalni in evropski ravni.

V Romuniji imamo dva člana evropskega združenja CoESS (ki se medsebojno povezuje). Na sindikalni strani obstaja več (4) regionalnih organizacij, ki se trudijo sodelovati v evropskem socialnem dialogu. V okviru različnih spornih situacijah interesi teh partnerjev niso povsem razčiščeni. Kot naslednji korak je zato nujno ta združenja in ustrezne predstavnike države soočiti z nujnim razvojem panoge in aktivnostmi evropskega socialnega dialoga.

Glede na spremembe nacionalne zakonodaje v Sloveniji ni prišlo do nujne obnove kolektivne pogodbe in je zaradi tega potrebno ta pogajanja oživiti. Podjetniške kolektivne pogodbe med socialnimi partnerji so sklenjene le v največjih organizacijah zasebnega varovanja, zaradi česar je potrebno problematiko socialnega dialoga urediti na nacionalni ravni. Nujno je potrebno organizirati dialog (okrogle mize) med socialnimi partnerji.

V Latviji kot tudi v Republiki Slovaški so panožni sindikati – če sploh obstajajo – zelo šibki. Prav tako tudi delodajalske organizacije ne obstajajo. V obeh državah je treba pridobiti več informacij na področju te panoge in poiskati možne partnerje za delovanje v tem projektu.

Plan poteka projekta:

- November 2009 do Marec 2010 – pripravljalna faza
 - o December: Prvo srečanje (Slovenija) – organizacijska priprava prve nacionalne konference evropskega socialnega dialoga.
 - o Februar: Drugo srečanje (Belgija): opredelitev terminov, lokacij, vsebine in ciljev konferenc. Predhoden obisk Slovaške, Litve in Estonije, držav s še nedefiniranimi socialnimi partnerji.
 - o Marec: Tretje srečanje (Slovenija): definiranje organizacijskih elementov konferenc: strokovnjaki, govorniki, posebni cilji, pričakovani rezultati.

- April 2010: Konferenca ESD za Madžarsko in Bolgarijo (na Madžarskem): definiranje priporočil ESD za razvoj nacionalnega SD in kolektivnih pogajanj; organizacija sodelovanja med trenutno ne-sodelujočimi delodajalskimi organizacijami (okrogla miza); skupna odločitev oz. sporazum o ratifikaciji obvezne kolektivne pogodbe med vsemi reprezentativnimi organizacijami v Bolgariji; skupna odločitev oz. sporazum o naslednjih korakih do tripartitnega SD
- Maj 2010: Konferenca ESD za Slovenijo in Hrvaško (na Hrvaškem): definiranje priporočil ESD za okrepitev SD.
- Junij 2010: Konferenca ESD za Češko Republiko in Slovaško (na Češkem): informiranje o panogi zasebnega varovanja na temeljih ESD; predstavitev izzivov nacionalnega sistema zasebnega varovanja; identifikacija in vpletenost posameznih organizacij – delodajalskih in vladnih predstavnikov za začetek SD.
- Julij 2010: Konferenca ESD za Poljsko: priporočilo za branžni SD in predstavitev primerov najboljše prakse, osnove SD (skupna deklaracija o pravicah delavcev), vpletenost državnih predstavnikov, diskusija o trenutnih mednarodnih vplivih razvoja nacionalnega sistema zasebnega varovanja in zakonodaji.
- September 2010: Konferenca ESD za Litvo, Latvijo in Estonijo: informiranje o izzivih evropskih odločitev na področju SD in razvoj nacionalnega področja zasebnega varovanja; krepitev delodajalskih organizacij in njihov vpliv na socialni dialog.
- Oktober 2010: Konferenca ESD za Romunijo: priporočila ESD za SD; spodbuditev sodelovanja med sindikalnimi združenji in njihovega prispevka za razvoj SD; skupna deklaracija o pravicah delavcev.
- November/December 2010: evalvacijska faza; konferenca v Bruslju: priprava končnega poročila, rezultatov projekta; podaja poročila,

rezultatov projekta predstavnikom evropske komisije, CoESS-u in UNI Europa in drugim partnerjem projekta.

Besedilo, Ingo Paš, univ.dipl.iur.,
Predsednik ZRSZV

MEDNARODNA KONFERENCA ZA SLOVENIJO IN HRVAŠKO

V Zagrebu je 27. in 28. maja 2010 potekala mednarodna konferenca za Slovenijo in Hrvaško. Konferenco so vodili predsednik ZRSZV g. Ingo Paš, predstavnica CoESS Leen Van Sand in predsednik HCZ g. Željko Dobranović.

Na konferenci so sodelovali predstavniki obeh držav, ter gostje iz Madžarske, Romunije in Nemčije, ki so predstavili svoje poglede na različna področja in vprašanja s področja zasebnega varovanja od vprašanj povezanih z usposabljanjem, statusom zaposlenih, kolektivnimi pogodbami in ne nazadnje z vprašanjem zakonske ureditve, ki je ta trenutek za slovensko zasebno varovanje zelo pomembno in aktualno, saj je v pripravi nov zakon, ki bo urejal zasebno varnost.

Sklepne ugotovitve konference :

1. Ustvarjalen socialni dialog zahteva vzpostavitev temeljnih pogojev za zagotovitev profesionalnosti in etičnih kriterijev za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja.
2. V obstoječih gospodarskih razmerah je nujen razvoj zakonskih opredelitev zahtev in kriterijev za višjo strokovnost in kakovost storitev delavcev v dejavnosti zasebnega varovanja.
3. Pogoj za produktivni socialni dialog je ustrezno strokovno, socialno in ekonomsko pozicioniranje panoge ter razvoj poklicev v zasebnem varovanju, po drugi strani pa ustrezna zakonska ureditev te panoge skladno s sodobnimi zahtevami in vedno novimi potrebami zagotavljanja varnosti.
4. Ureditev temeljnih pravic in obveznosti iz delovnega razmerja v okviru panožne kolektivne pogodbe predstavlja nujno izhodišče in predpogoj za delovanje v dejavnosti zasebnega varovanja.

Predsedstvo konference: na levi g. Ingo Paš, predsednik ZRSZV, poleg njega ga. Leen Van Sand, predstavnica CoESS, desno g. Željko Dobranović, predsednik HCZ Republike Hrvaške

SKLEPANJE PANOŽNE KOLEKTIVNE POGODBE V ZASEBNEM VAROVANJU V REPUBLIKI SLOVENIJI

**Predstavitev preteklega dogajanja in
nekaterih vidikov aktualne problematike ter
dosednji potek in problemi na področju
sklepanja panožne kolektivne pogodbe**

V Republiki Sloveniji je bilo zasebno varovanje prvič sistemsko zakonsko urejeno z Zakonom o zasebnem varovanju in obveznem organiziranju službe varovanja iz leta 1994. Kolektivna pogodba za dejavnost zasebnega varovanja je bila sklenjena leta 2000 po uveljavitvi navedenega prvega zakona na podlagi uspešnih pogajanj med zbornico za zasebno varovanje in sindikatom ZSSS – SKVNS.

V letu 2003 je bil sprejet popolnoma nov Zakon o zasebnem varovanju, ki je bistveno posegel po eni strani v razmejitev pristojnosti države in gospodarskih institucij (zbornice) na tem področju, po drugi strani pa v celoti na novo uredil področje neposrednih izvajalcev te dejavnosti, oblikovanje NPK in konkretnih delovnih nalog, pravic in dolžnosti.

Rok za usklajitev dejavnosti in zbornične organiziranosti z določili navedenega zakona

je bil 18 mesecev, znotraj katerega je bilo potrebno v celoti oblikovati in sprejeti NPK kot tudi zahtevane tehnične pogoje (še posebej standard za ureditev in delovanje VNC) in organizacijo dela novim zakonskim pogojem. Sklenjena in uveljavljena kolektivna pogodba dejavnosti je zaradi bistveno nove zakonske ureditve postala v celoti neaktualna. Zbornica je na to posebej opozorila sopogodbena – sindikat ZSSS – SKVNS in ga pozvala na sklenitev nove kolektivne pogodbe, prilagojene novi zakonski ureditvi.

V tem obdobju je prišlo do neuspešnih poskusov obnove pogajanj in je bila zbornica nazadnje prisiljena odpovedati v celoti neaktualno kolektivno pogodbo iz leta 2000. Vendar je sindikat ZSSS – SKVNS pri veljavnosti te kolektivne pogodbe vztrajal in sprožil sodni spor, v katerem je po večletnem pravljanju v celoti propadel.

Kolektivna pogodba je po izteku vseh predpisanih rokov dokončno prenehala veljati z dnem 02.01.2006 (kar je bilo objavljeno v Ur.l.RS, št. 55/2007).

Glede na aktualno problematiko na področju socialnega dialoga v dejavnosti zasebnega varovanja praktično v vseh državah - novih članicah EU in državah pristopnicah k EU je zbornica – še posebej da spodbudi urejanje teh aktualnih vprašanj – na ravni EU konec leta

2007 prijavila in pridobila projekt na tem področju v okviru navedenega kroga držav. Projekt je bil uspešno zaključen v marcu 2009. V okviru tega predhodnega evropskega projekta je bila v oktobru 2008 organizirana konferenca za slovenijo. Konference so se udeležili najvišji predstavniki GZS, ZSSS, MNZ, SIST, COESS-a in vse ter vidni strokovnjaki panoge in univerze v Ljubljani. Na konferenci so bili sprejeti naslednji zaključki, ki so posebej pomembni za vodenje socialnega dialoga v Sloveniji:

- Nujna je izgradnja sistemsko usklajenega kompatibilnega pravnega okvira.
- V okviru socialnega dialoga naj se urejajo specifična vprašanja panoge, pri čemer mora ureditev teh vprašanj pomeniti preventivni korektiv zoper nelojalno konkurenco.
- Usposabljanje in izobraževanje mora imeti za cilj dvig kakovosti in s tem tudi boljše vrednotenje panoge.

Med zbornico in sindikatom ZSSS – SKVNS so bili po zaključku tega evropskega projekta konec marca 2009 ponovno vzpostavljeni stiki za pripravo izhodišč za pričetek pogajanj za novo kolektivno pogodbo dejavnosti. Vendar kljub večkratnim poskusom s strani zbornice do dejanskega pričetka teh pogajanj ni prišlo. Zato je zbornica dogovorila začetek pogajanj z drugim pristojnim sindikatom konfederacije 90. Zaradi nepravilnih informacij je treba pripomniti, da sindikat ZSSS –SKVNS na področju zasebnega varovanja ni reprezentativen.

IZHODIŠČA ZA PRIČETEK POGAJANJ O NOVI KOLEKTIVNI POGODBI – PREGLED DEJANSKEGA STANJA

Zaradi navedenega zastoja na področju sklepanja nove kolektivne pogodbe dejavnosti so bile v okviru dveh največjih gospodarskih sistemov v dejavnosti varovanja (koncernu Sintal in poslovnemu sistemu Varnost Maribor) in v eni izmed večjih družb (Varnost Ljubljana) v tem obdobju sklenjene t.i. Podjetniške pogodbe.

Po drugi strani je treba ugotoviti, da je bila v letu 2005 s soglasnimi sklepi vseh podpisnikov – GZS, OZS, ZDS, ZDODS – odpovedana splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti, ki je v vseh svojih delih dokončno prenehala veljati dne 30.6.2006. Ta splošna kolektivna pogodba, ki je temelj panožnim

kolektivnim pogodbam, do danes ni bila obnovljena.

Dodatno je treba poudariti, da je zbornica v letu 2007 na podlagi dotedanjih izkušenj po sprejetju NPK na področju zasebnega varovanja sprožila pobudo za strokovno preveritev in spremembe vseh teh uveljavljenih NPK.

Postopek navedene prenove NPK je pristojni državni organ v okviru ministrstva za delo, CRSPI, pričel šele po zamenjavi prejšnje vlade v začetku leta 2009. Ta postopek danes še poteka.

Posebej je potrebno opozoriti, da je zakon o zasebnem varovanju v obdobju prejšnje vlade doživel obsežne spremembe, ki žal niso upoštevale opozoril zbornice in so se izkazale kot nekonsistentne in strokovno pomanjkljive ter celo neustavne. Sedaj je v pripravi novelacija oziroma dejansko celovita nova zakonska ureditev na področju zasebnega varovanja.

Iz navedenega izhaja, da je danes treba pri obnovi pogajanj za novo kolektivno pogodbo upoštevati naslednje pomembne faktorje oziroma ovire:

- Uveljavljene podjetniške pogodbe v najpomembnejših gospodarskih sistemih zasebnega varovanja, v tej zvezi pa tudi vprašanje interesa teh pomembnih subjektov za novo preverjanje tega občutljivega področja
- Odsotnost veljavne splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti, ki je sicer podlaga panožni kolektivni pogodbi.
- Nedokončan postopek prenove vseh NPK v dejavnosti, v okviru katerega se že sedaj nakazujejo zelo pomembni premiki, ki so odločilnega pomena za prevrednotenje praktično vseh del in nalog na področju varovanja.
- Okoliščino, da je v postopku priprava novega zakona o zasebnem varovanju, s katerim se predvidevajo pomembne spremembe, tudi na področju posameznih izvajalcev storitev varovanja (delavcev), njihovih poklicnih opredelitev, osebnih in strokovnih pogojev, opisa del, pravic in dolžnosti, pooblastil in odgovornosti.

Z letošnjo novelacijo oziroma sprejetjem novega zakona o minimalni plači (Ur.l.RS št. 13/10 z dne 22.2.2010) se odpira prav

poseben problem. Skoraj vse družbe za zasebno varovanje so uporabile izjemno možnost za postopen prehod na določeno višino minimalne plače, ki po tem zakonu znaša (za delo, opravljeno v polnem delovnem času) 734 EUR bruto oziroma 513 EUR neto.

Skladno z določilom 10. Člena navedenega zakona pa so morale tudi te družbe takoj dvigniti plače svojemu varnostnemu osebju, in sicer najmanj na znesek 654,69 EUR bruto. S 1.1.2011 morajo nato te družbe ponovno korigirati te plače, in sicer najmanj na 685 EUR bruto ter jih dodatno še povečati za ugotovljeni porast cen življenjskih potrebščin v letu 2010.

To zakonsko ugodnost postopnega prehoda na povečan znesek minimalne plače lahko skladno z 9. Členom navedenega zakona pridobijo le tiste družbe, katerim bi takojšnji prehod na novi znesek najnižje plače (734 EUR bruto oziroma 513 EUR neto):

- Povzročil veliko izgubo in ogrozil obstoj podjetja ali
- Imel za posledico odpovedi pogodb o zaposlitvi iz poslovnih razlogov večjemu številu delavcev.

Takšen postopen prehod na povečanje minimalne plače so uveljavile skoraj vse družbe, ki opravljajo storitve fizičnega varovanja. Glede na število in obseg teh družb pa to predstavlja absolutno večino celotnega slovenskega zasebnega varovanja.

Ta okoliščina, ki sicer ni nobena novost, bi morala – če resno ocenimo pomen varnosti in težu rizikov ob njenem nezadovoljivem zagotavljanju – močno zaskrbeti tako izvršno kot zakonodajno oblast.

Dejstvo je, da se ob uveljavitvi nove zakonske ravni minimalne plače absolutna večina varnostnega osebja praktično že nahaja v istem najnižjem plačnem razredu.

Te ugotovitve nesporno kažejo na to, da je obstoječe stanje zasebnega varovanja v Sloveniji v zelo resni krizni situaciji. K temu so nedvomno v veliki meri prispevale nestrokovne in neustrezne zakonske rešitve v zadnjih letih. Obenem moramo – tudi v povezavi s predhodnim evropskim projektom – ugotoviti naslednje stanje pri realizaciji tistih nalog, ki neposredno vplivajo na možnost sklepanja kolektivne pogodbe:

- Priprava nove zakonske ureditve zasebnega varovanja je še v teku, v odprti delovni fazi

- Postopek priprave nove kolektivne pogodbe je na samem začetku, možni obseg urejanja še ni definiran, glede na opisane aktualne razmere pa bo urejanje nedvomno povezano z velikimi težavami in skrženo na reševanje najbolj nujnih vprašanj
- Prenova standardov in katalogov NPK ter s tem tudi postopkov usposabljanja je v določenem delu še vedno v pripravi, pri čemer pa ostaja odprto vprašanje potrebne ravni splošnega in strokovnega znanja, ki jo morajo dosegati kandidati za pridobitev posamezne NPK; poklicno izobraževanje je šele pred kratkim dobilo pravno podlago, neurejeno pa ostaja razmerje med pogoji tega izobraževanja in pridobivanja ustreznih NPK, še posebej pa umestitev tega poklica v dejavnost zasebnega varovanja.

MOŽNOSTI ZA PRIČETEK POGAJANJ O NOVI KOLEKTIVNI POGODBI – POTREBNE PRIPRAVE IN MOŽEN OKVIR

Iz povedanega izhaja, da so sedanji pogoji za pripravo kolektivne pogodbe za dejavnost zasebnega varovanja izjemno težavni. Predvsem moramo ugotoviti, da se nahajamo v situaciji pomanjkanja potrebnih podlag oziroma njihovega celovitega preurejanja (splošna kolektivna pogodba, zakon o zasebnem varovanju, ureditev NPK) kakor tudi sredi izjemnega in bistveno porušenega plačnega sistema.

V dani situaciji se kot primarna naloga za pričetek pogajanj zastavlja sporazumna ugotovitev obeh strani o tem, kakšen naj bo vsebinski okvir prihodnje kolektivne pogodbe.

V skladu z navedenim je potrebno ugotoviti :

- Že zagotovljeno raven varstva pravic in opredeljenih obveznosti in odgovornosti delavcev in delodajalcev po obstoječih podjetniških pogodbah
- Dogovorjeni obseg urejanja navedenih razmerij v novi kolektivni pogodbi.

Skladno z že sprejetim dogovorom preveri in ugotovi navedeno raven pravic, obveznosti in odgovornosti po obstoječih podjetniških pogodbah sindikalna stran.

Za ugotovitev možnega obsega urejanja v novi kolektivni pogodbi pripravi predlog na podlagi

zakona o delovnih razmerjih in drugih veljavnih predpisov zbornična stran.

Dogovorjena raven pravic, obveznosti in odgovornosti po navedenih podjetniških pogodbah je obenem izhodiščna podlaga za pripravo kolektivne pogodbe. Sam okvir urejanja navedenih pravic, obveznosti in odgovornosti v kolektivni pogodbi pa v sedanjih razmerah skorajda ne bo mogel preseči tistega obsega, ki ga zakon predvideva kot njeno obvezno vsebino.

V obstoječih razmerah je za razvoj zasebnega varovanja, izboljšanje pogojev za poslovanje izvajalcev teh storitev in s tem tudi ravni plač in drugih prejemkov delavcev v tej panogi odločilnega pomena priprava in sprejetje takšnega zakona, ki bo tej storitveni dejavnosti zagotovil okvir za potreben profesionalni

razvoj. Zato mora biti danes najpomembnejša skrb poklicne zbornice, da strokovno in ustvarjalno sodeluje pri pripravi tega zakona in v postopku njegovega sprejemanja. Še posebej, ker je nadaljnja perspektiva te dejavnosti na podlagi obstoječih zakonskih rešitev ne le slaba, marveč pogubna.

Besedilo, Ingo Paš, univ.dipl.iur.,
Predsednik ZRSZV

Predstavniki Republike Hrvaške so predstavili spremembe njihovega zakona, ki ureja področje zasebne varnosti, s strani Slovenije pa je poglede na spremembe zakona, ki prav sedaj potekajo v Republiki Sloveniji, predstavil g. Branko Slak, strokovni sodelavec ZRSZV.

Branko Slak, strokovni sodelavec ZRSZV, s sodelavko Ireno Rugel na predstavitvi referata

PRIPRAVA NOVEGA ZAKONA O ZASEBNEM VAROVANJU – NEKATERA VPRAŠANJA, BISTVENA ZA DVIG PROFESIONALNOSTI IN STROKOVNOSTI OPRAVLJANJA STORITEV VAROVANJA

Varnost je javna dobrina, ki mora biti dostopna vsem in zgodovinsko gledano je varnost temeljna vrednota medčloveških odnosov. Danes jo razumemo kot eno od eksistenčnih človekovih potreb, ki se v polni meri odraža šele takrat, ko se človek znajde v kritičnih varnostnih okoliščinah. Varnost je tudi pogoj za razvoj kogarkoli in česarkoli, brez nje zagotovo ni pričakovati napredka.

GROŽNJE VARNOSTI IN VARNOSTNA TVEGANJA

Grožnje varnosti razumemo v kontekstu razmerja do varnosti, torej brez ogrožanja varnosti pojem varnost ne bi bil spoznaven oziroma ne bi obstajal. Ogroženi so lahko varnost, interesi, stabilnost, mir, vrednote in ne nazadnje tudi pravice. Lahko govorimo tudi o ogrožanju človekovih pravic, glede na to, da je varnost temeljna vrednota in človekova pravica.

V današnjem sodobnem industrijskem svetu je občutljivost na grožnje varnosti in varnostna tveganja še posebej velika zaradi kompleksnosti in diferenciranosti:¹

1. Delovanja industrijsko razvitih družb, kjer se zelo enostavno zaustavi celoten sistem, že z uporabo manjše sile oziroma poškodovanjem nekaterih strateških vozlišč (elektrarne), centraliziranih sistemov oskrbe (voda, elektrika, ogrevanje), pomembnih komunikacijskih sistemov (telefonske, računalniške mreže) ali transportnih poti (avtoceste, letališča, pristanišča);
2. Številnih industrijskih civilnih »bomb« v obliki jedrskih elektrarn, kemičnih tovarn, rafinerij in podobno, ki pomenijo potencialno nevarnost že v miru;
3. Koncentracije življenja v mestih, ki so zelo občutljiva na večje in daljše motnje z oskrbo, kar lahko vitalno ogroža njihovo preživetje;

4. Odvisnosti od oskrbe in delovanja svetovnega trgovinskega sistema, ki omogoča in zagotavlja uvoz in izvoz surovin, izdelkov in storitev;
5. Intenzivne degradacije okolja na račun družbenega razvoja, kar povzroča stanje »nenehne vojne človeka z naravo«;

Zasebno varovanje je danes prisotno in nepogrešljivo skorajda na vseh naštetih področjih, kjer je ogrožena varnost in so izpostavljena varnostna tveganja. Zagotavlja relativno ugodno varnostno stanje in z različnimi oblikami delovanja vzpostavlja normalne pogoje za življenje in delo v sodobnem gospodarstvu ter družbi.

VARNOST KOT TRŽNA KATEGORIJA IN PODJETNIŠKA POBUDA

Varnost danes pojmuje tudi kot dobrino in za dobrine štejemo vse tisto kar zadovolji naše potrebe. Torej je možno varnost kot dobrino, ki je tržna kategorija oziroma storitev, kupiti na trgu.

Zagotavljanje varnosti je tako postalo v današnjih kulturno-civilizacijskih razmerah tržna kategorija, torej blago, ki ga zainteresirane stranke kupujejo pri zanj pristojnih podjetjih. Seveda pojem trga zahteva prisotnost nekaterih nujnih elementov, kot so storitev kot ekonomska kategorija, ponudniki storitev, povpraševalci po storitvah, obstoj menjalnih razmerij, mehanizmov in instrumentov, sistem pravnega in drugega varstva, tradicijo, navade, politični vplivi in drugo.²

Varnost kot dobrino oziroma tržno kategorijo danes v Sloveniji nudi zasebno varovanje, ki je gospodarska dejavnost v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah. Deluje na principu podjetniške pobude, ki je bistveni dejavnik gospodarskega napredka države. Motiv poslovanja je zagotovo dobiček, ker brez tega ni akumulacije, inovacij, naložb itd. Prizadevanje k čim večjemu dobičku spodbuja podjetnika k akumuliranju ter tako k

¹ Prezelj I. Grožnje varnosti, varnostna tveganja in izzivi sodobni družbi, Teorija in praksa, let. 38, 1/2001

² Žnidarič B. Teoretična izhodišča sodobne varnostne paradigme; Delo in varnost št. 51/2006/5

zagotavljanju razvoja podjetja, panoge in posledično države.

INVESTIRANJE KAPITALA V ZASEBNO VAROVANJE

Podjetnik se svobodno odloča, kam bo investiral svoj kapital in če bo ugotovil, da je vlaganje v zasebno varovanje nezanimivo, ker je od države pretirano regulirano in s tem posledično tvegano, se za to zagotovo ne bo odločil. Običajno se podjetniki odločajo za varne in ne preveč tvegane naložbe, predvsem pa se izogibajo naložbam v dejavnosti, kjer vlada pravni voluntarizem, pravna negotovost in pogosto spreminjanje normativne ureditve. Tudi pogosto spreminjanje predpisov, ki nalagajo vedno nove stroške podjetniku brez jasno predstavljenih razlogov in utemeljitev zagotovo prej odbijajo, kot privabljajo nove podjetnike v dejavnost zasebnega varovanja. Podjetniki, ki imajo svoj kapital že v tej dejavnosti, pa seveda razmišljajo o racionalnih ekonomskih rešitvah, da ohranijo svoj kapital oziroma ga vlagajo v varnejše naložbe, kar je škoda za panogo in posledično za varnost, tudi nacionalno.

POMEN ZASEBNEGA VAROVANJA DANES

V Sloveniji danes ni kompleksne slike o pomenu in vlogi zasebnega varovanja. Zagotovo se ni še nihče lotil ocene prispevka zasebnega varovanja kot celote na varnost, varnostne razmere in nacionalno varnost. Pa bi bilo to nedvomno potrebno, da bi lahko ugotovili kako je z varnostjo danes in kako jo koncipirati ter razvijati v prihodnje. Nedvomno bi morali izhajati iz abstraktne situacije, da se zasebna varnost umakne iz vloge zagotavljanja varnosti in kaj potem ostane ter v kakšnem obsegu? Glede na to, da so se subjekti države na številnih področjih umikali in je zagotavljanje varnosti prevzelo zasebno varovanje, njihova vloga ni marginalna in nepomembna. Čeprav pogodbo o zasebnem varovanju skleneta naročnik in izvajalec varovanja, ki zagotavlja varnost naročniku je hkrati s tem posredno in neposredno zagotovljena varnost tudi drugim posameznikom in skupnosti.

Zato bi se na nivoju države morali zavedati vloge in pomena zasebnega varovanja v sistemu nacionalne varnosti ter ga poimenovati konkretno, ne pa sramežljivo nakazati, da notranjo varnost zagotavljajo različne varnostne službe in organizacije zasebnega

prava³. Dokler država ne bo zasebnemu varovanju priznala ustreznega mesta v okviru varnostnega sistema ter uredila primernih pogojev za dolgoročno normalno poslovanje je odprta možnost nepotrebnih napetosti na tej relaciji.

INTERESI DRŽAVE IN PODJETNIKOV NA PODROČJU ZASEBNEGA VAROVANJA

Interesi države
1. Učinkovito in strokovno zagotavljanje varnosti 2. Konkretna in splošna varnost 3. Razvoj in vlaganje v zasebno varovanje 4. Pravna urejenost področja in dolgoročna varnost vlaganja v dejavnost 5. Učinkovit nadzor nad delovanjem zasebnega varovanja 6. Stabilni pogoji za poslovanje 7. Visoka stopnja zaposlenosti (zasebno varovanje, kot ena redkih panog še vedno zaposluje) 8. Plačevanje davkov in prispevkov 9. Visok BDP 10. Blaginja prebivalstva (velika kupna moč) 11. Javni interes
Interesi podjetnikov
1. Rentabilnost poslovanja 2. Pridobivanje novih poslov 3. Iskanje novih izzivov v panogi 4. Učinkovito in strokovno zagotavljanje storitev za naročnika 5. Učinkovitost poslovanja in pokrivanje stroškov 6. Zaposlovanje strokovnega kadra primerno izobraženega in usposobljenega 7. Stabilna zakonodaja, ki ne grozi s tveganji podjetniku in zaposlenim ter odraža realne

³ Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije; Državni zbor št. 200-01/10-5/22, z dne 26.3.2010

možnosti dolgoročnega poslovanja in vlaganja v podjetje oziroma družbo

8. Vlaganje v razvoj stroke in kadrov
9. Vlaganje dobička v nove tehnične in druge oblike razvoja
10. Ustrezna komunikacija z državnimi organi oziroma regulatorjem dejavnosti
11. Strokovna zbornica dejavnosti, ki je odprta za probleme in njihovo reševanje ter je razvojno naravnana

PRIPRAVA NOVE ZAKONODAJE NA PODROČJU ZASEBNEGA VAROVANJA

Priprava nove zakonodaje na področju zasebnega varovanja teče že nekaj časa in sedaj smo v fazi delovnega gradiva novega zakona, ki regulira zasebno varovanje. Ob tem se postavlja vprašanje

primernosti poimenovanja novega zakona, ki naj bi nosil staro ime »ZAKON O ZASEBNEM VAROVANJU«. Glede na to, da pričakujemo razvojno naravnost zakona, se samo po sebi postavlja vprašanje ali je to poimenovanje sploh ustrezno. Sama beseda »zasebno« označuje zelo ozko dejavnost delovanja, glede na to da se varovanje izvaja med drugim tudi na lokalnem in državnem nivoju, kar presega samo besedo zasebno. Nadalje beseda »varovanje« pomeni metodo dela za zagotavljanje varnosti. Ker naročnik z izvajalcem varovanja ne sklene pogodbe samo za varovanje, temveč za zagotavljanje

varnosti, kar je bistvo pogodbenega razmerja, je seveda to poimenovanje neprimerno. Zato bi bilo mogoče primerneje nov zakon poimenovati kot »ZAKON O VARNOSTNIH STORITVAH«. Takšno poimenovanje bi navsezadnje ustrezno vsebinsko opredelilo dejavnost, ki že danes nudi široko paleto varnostnih storitev na trgu. Hkrati pa je takšno poimenovanje tudi razvojno in dolgoročno naravnano, glede na to, da bo panoga pred novimi izzivi na trgu, ki jih bo morala sprejeti. Seveda je nova razvojna paradigma te dejavnosti močno odvisna od ustrezne zakonodaje oziroma državne regulative na tem področju, ki bo znala poiskati ravnovesje med gospodarsko dejavnostjo, podjetniško pobudo, splošnim družbenim interesom po varnostnih storitvah ter javnim oziroma državnim interesom. Javni interes, ki je definiran kot varovanje javnega reda, javne varnosti, varstva naročnikov, tretjih oseb in varnostnega osebja, ki neposredno opravlja dejavnost, je nedvomno

močan dejavnik ki ga varuje država. Vendar je potrebno opozoriti, da se mora država ob tako široki formulaciji reguliranja neke dejavnosti zavedati načela samoomejevanja, sorazmernosti, legalitete in legitimnosti.

OBLIKOVANJE SODOBNEGA KONCEPTA POJMOVANJA VARNOSTI

Za nadaljnji razvoj panoge je pomembno tudi ali se je na nivoju države oblikoval sodoben koncept odnosa do zasebnega varovanja, ki ne razumeva samo tradicionalističnega pojava varnosti in zagotavljanja varnosti, ki je vojaško policijsko naravnano. Širitev tradicionalističnega pojmovanja varnosti k netradicionalističnemu se izraža predvsem na gospodarskem, socialnem, okoljskem, zdravstvenem, humanitarnem in drugih področjih, kjer so novi izzivi tudi za zasebno varovanje.

In za konec se upravičeno postavlja vprašanje ali imamo vsi skupaj, predvsem pa država s svojo regulativo, dovolj poguma za razvojni preboj panoge zasebnega varovanja? Dejstvo je, da je bilo v preteklosti veliko zamujenega zaradi različnih interesov, ki so bili tako na škodo zasebnega varovanja, kot tudi konkretne varnosti. Če je to lahko dodatni motiv vseh nas, da se iz tega nekaj naučimo, potem smo na pravi poti. Prisluhniti je potrebno novim izzivom, podreti ograje v razmišljanjih in postaviti normativno ureditev za prihodnost. S tem bomo največ naredili za varnejši jutri vseh nas, posameznikov, družbe in države.

Besedilo, Branko SLAK
strokovni sodelavec ZRSZV

INTERVJU Z VLASTO NUSSDORFER, VIŠJO DRŽAVNO TOŽILKO, PRESEDNICO BELEGA OBROČA SLOVENIJE

Vabimo vas, da si preberete intervju z Vlasto Nussdorfer, višjo državno tožilko in predsednico Belega obroča, nevladne organizacije za pomoč žrtvam kaznivih dejanj nasilja v družini. Zanimali so nas njeni pogledi na zasebno varovanje.

1. Glede na to, da ste dolgoletna državna tožilka in da se ukvarjate z varnostnimi problemi tudi v okviru organizacije Beli

Obroč, kateri tudi predsedujete, nas zanima, kako ocenjujete delo zasebnega varovanja v Sloveniji?

Beli obroč Slovenije se pri svojem delu neposredno ne srečuje z zasebnim varovanjem. Gre za društvo, ki pomaga žrtvam kaznivih dejanj nasilja v družini in tu in tam začutimo potrebo, da bi katera izmed žrtev, v času, ko se storilcu nasilja prepove približanje, dobila zasebnega varnostnika, ki bi jo resnično zaščitil pred nasilnikom, za katerega nikoli ne veš ali se bo prepovedi približevanja držal ali ne. Zdi se, da so službe zasebnega varovanja v Sloveniji začutile, da je potrebno veliko zaupanje ljudi vanje, da vsak spodrseljaj pomeni njihovo oslabitev, zlasti v smislu varovanja dobrega ugleda.

Vlasta Nussdorfer
višja državna tožilka
predsednica Belega obroča Slovenije

2. Ali menite, da bi na podlagi Vaših bogatih izkušenj lahko zasebno varovanje dalo večji prispevek na področjih, ki jih pokrivata?

Žrtve nasilja v družini nimajo sredstev, da bi si plačevale zasebno varovanje, prav tako teh sredstev nimajo nevladne organizacije, ki jim pomagajo. Razmisliti bi veljalo o tem, da bi se lahko v imenu žrtev obrnili na Zbornico za razvoj slovenskega zasebnega varovanja, ki bi v izjemnih primerih poskrbela za brezplačnega varnostnika, tako kot včasih uspemo dobiti brezplačnega odvetnika. To bi bil zagotovo

velik prispevek zasebnega varovanja na področju povečanja ugleda te službe.

3. Kje vidite izzive za zasebno varovanje danes in v prihodnjem?

Tudi to je lahko eden izmed izzivov za zasebno varovanje v prihodnje. Pomagati ljudem v hudih stiskah, s tem pa prihraniti marsikatero poškodbo na telesu in zdravju, če ne kar življenje kakšne izmed žrtev. Seveda pa je še veliko rezerv prav na področju izboljšanja kvalitete dela, poštenosti, gradnje izjemnega zaupanja, predvsem pa vestnega dela.

4. Ste imeli kdaj negativne izkušnje z varnostnim osebjem?

Varnostno osebje v službi in v trgovinah, kjer varujejo predvsem premoženje, je bilo vedno korektno in edino negativno izkušnjo sem doživela na sodišču. Po napadu na eno izmed sodnic pred nekaj meseci so na sodišču v trenutku začele veljati posebne varnostne razmere. Zanje se je odločilo vodstvo sodišča. A, sprememba na varnostnikih je bila izjemna. Čeprav smo tožilci na sodišče do tedaj hodili skozi stranski vhod, nam je bilo tistega dne z vso strogostjo rečeno, da nam tam ni več mesta, da moramo skozi glavni vhod, skupaj z obdolženci in vsemi ostalimi udeleženci različnih postopkov. Za nas, ki smo lahko nenazadnje povsem enako kot sodniki izpostavljeni grožnjam in napadom, je bil to velik šok. A, zavedala sem se, da so varnostniki pač dobili taka navodila. To niti ni najpomembnejše, saj so se kmalu spremenila. A, pomembno je kako so to do tedaj povsem korektni varnostniki začeli uveljavljati. Strogo in dosledno, z oddajo vseh predmetov, ki so »piskali«, s popravki in skoraj poniževalno. To bi lahko storili tudi drugače; z obrazložitvijo, opravičilom, prizanesljivo, če je komu »piskalo« zaradi umetnega kolka ali kolena, ... Takrat sem ugotovila, da se ljudje neizmerno spremenijo, ko jim daš večjo oblast. To je bila zame negativna izkušnja.

5. V čem se razlikuje varnostno osebje v tujini od osebja pri nas?

Težko bi ocenila razliko. Zdi se mi, da so izkušnje podobne. Eno je šola, učenje, drugo je osebnost varnostnikov. Ta po vsem svetu prihaja do izraza ne glede na to kakšno izobrazbo kdo ima, koliko let šolanja oziroma tečajev je za njim. Uniforma mu daje moč in včasih je ta z ozirom na položaj, ki ga ima, zelo drugačna od pričakovanj. Za varnostno osebje velja podobno kot za policijo. Ne vidiš jih rad,

ko pa jih rabiš, bi morali biti vedno tam in ti pomagati.

6. S kakšnimi problemi se danes srečujete v okviru dejavnosti Belega Obroča?

Dejavnost Belega obroča Slovenije se izjemno širi. V Sloveniji smo prisotni sedmo leto. Do ustanovitve je prišlo na pobudo Društva državnih tožilcev Slovenije po vzoru številnih evropskih držav. Tudi tam so člani, celo vodilni, državni tožilci. Nenazadnje je naše mesto ob žrtvah, ker smo organ pregona storilcev kaznivih dejanj. Delo je seveda težko, ker gre za »popoldansko dejavnost«, po službi, v okviru prostega časa, ki pa ga je vedno premalo, klicev na pomoč pa preveč. Delujemo na več področjih; nudimo pravno, psihosocialno in finančno pomoč, pa tudi povsem nov program »Začeti znova«. Žrtvam je potrebno dati občutek, da so v »obroču«, ki jim bo pomagal. Ena sama institucija, četudi uradna, jim ga zagotovo ne more. Zakonodaja je dobra, veliko boljša kot včasih, a vseeno so v prvi vrsti ljudje, ki jo znajo in zmorejo izvajati. Nikoli ne bo tako dobra, da bi sama od sebe rešila vse primere. Človeški faktor je velikega pomena.

7. Imate posluh s strani pristojnih državnih institucij pri reševanju teh problemov?

Sodelujemo s številnimi državnimi institucijami. Zavedajo se, da same ne bodo zmogle in novi Zakon o preprečevanju nasilja v družini nudi zavezo sodelovanja v medinstitucionalnih timih. Potrebno je le še doseči večjo hitrost postopkov, zlasti na sodiščih.

8. Kaj bi lahko države, posamezne institucije in posamezniki še naredili, da bi bilo teh problemov manj?

Država s svojim aparatom se mora zavedati, da je le hitra pomoč prava pomoč. Da je treba delati tudi s storilci in ne le žrtvami, da se nasilje ne sme prenašati iz roda v rod kot najboljši vzorec obnašanja, da je potrebno začeti pri mladih, že v vrtcih in osnovnih, kaj šele srednjih in višjih ter visokih šolah. Starši so prvi zgled otroku, zato bi veljalo pozornost posvetiti tudi njim. Kajti, šola kot drugi dom, marsikdaj ne more nadomestiti prvega. Zato je potrebno še več preventive, ki bo zmanjšala kurativo, doseči moramo resno povezovanje služb in večjo hitrost.

9. Kako ocenjujete nivo etike danes v družbi na splošno na področju institucij, ki varujejo zasebne pravice kakor tudi v zasebnem varovanju?

O etiki in vrednotah se dandanes veliko več govori. Morda tudi zato, ker živimo v kriznih časih, ki pa so lahko priložnost. Da prevetrimo stare odnose, da začnemo graditi lepše in prijaznejše življenje. Znanost je napredovala do neslutelih višin, čudimo se tehniki in vsem napredkom. A, denar in napredek sta nas tudi pokvarila. Kdor ima moč, jo izkorišča, običajno s kapitalom vpliva na mnoge, ki postanejo od njega odvisni. Prepričanje, da se da z denarjem kupiti vse je zagotovo prisotno, rada bi videla, da zmotno. Kriza je pokazala, da lahko iz milijarderja postaneš »zgolj« milijonar, iz milijonarja pa celo revež. Tega se je potrebno zavedati. Nenazadnje tudi brez zdravja ne moreš živeti in še tako bogat, si ga ne moreš vedno kupiti. Sicer ne bi umirale svetovno znane zvezde, največji bogataši in ljudje, ki zmorejo vse boje, razen tistega s hudimi boleznimi.

Varovanje ti lahko daje dober občutek, lahko pa tudi slabega, če meniš, da te »veliki brat« opazuje dan in noč. Storilci različnih oblik kriminala se običajno dobro znajdejo in še tako dobre oblike varovanja, lahko zatajijo. Zato so naložbe v znanje nujno potrebne. Biti korak pred kriminalom.

10. Glede na Vaše izkušnje, kakšno bi bilo Vaše priporočilo za izboljšanje etičnega delovanja varnostnega osebja?

Zavedati se je potrebno, da ne varuješ sebe, pač pa druge, da si v službi zato, da zaščitiš premoženje in ljudi, ki so te najeli, da pa imajo vsi ljudje svoje pravice in ti kot varnostnik svoje dolžnosti, tudi etiko.

Želela bi si čim manj kršitev človekovih pravic, ki so lahko posledica slabega varovanja oziroma zlorab pooblastil.

11. Kakšno bi bilo Vaše sporočilo varnostnikom?

Ljudje, ki vas rabijo, vas najamejo, vam zaupajo. Že vaša obleka, vaš nastop, besede in dejanja, kažejo kdo ste in od kod prihajate. Slab zgled in prav tak dogodek vržeta slabo luč na 99 ostalih, ki so odlični. Potem se govori le še o tem in pozabi na vse dobro. Pri vašem delu naj ne bo popravnihih izpitov. Tudi te sicer lahko naredite, a vprašajmo se: s kakšnimi »žrtvami«?

Irena Rugel

MOŽNOSTI ZA USKLAJENO NUDENJE SOLIDARNE POMOČI NA PODROČJU REŠEVANJA AKTUALNIH RAZMER, KI JIH OZNAČUJE BISTVENO POVEČANJE SOCIALNIH STISK IN RIZIKO

Kot odziv na čas v katerem živimo, gospodarske in socialne krize, pripravljamo letos poseben javen posvet na temo »možnosti za usklajeno nudenje solidarne pomoči na področju reševanja aktualnih razmer, ki jih označuje bistveno povečanje socialnih stisk in riziko«.

Na tem posvetu nameravamo osvetliti številne vidike nevarnosti in socialnih stisk, obenem pa povezati vse pristojne inštitucije v naši državi za čim boljše sodelovanje in stkanje kar najbolj trdne socialne mreže za varstvo ljudem v stiski in rizičnih situacijah. O naši iniciativi smo obvestili tudi predsednika Vlade g. Boruta Pahorja.

CILJI IN VSEBINSKA ZASNOVA POSVETA

Posvet je namenjen vzpostavitvi sodelovalnih kontaktov med vsemi pomembnimi inštitucijami, ki so dejavne na področju pomoči ljudem v stiski iz najrazličnejših razlogov, tako glede na sedanje družbene razmere in njihov socialni položaj kot glede na številne rizike koto so naravne nesreče, požari, kriminal idr.

Zasnova posveta temelji prvenstveno na potrebi, da se v naši državi vzpostavi ustrezna socialna mreža in sodelovanje vseh pristojnih inštitucij, ki nudijo ljudem v stiski oziroma v težavah ustrezno pomoč. V tej zvezi je potrebno zagotoviti tudi čim boljše sodelovanje vseh takšnih ustanov in organizacij, katerih poslanstvo in temeljna dejavnost je prav nudenje takšnih storitev oziroma pomoči v najrazličnejših oblikah. Ugotoviti je namreč mogoče, da je sedanja povezanost teh inštitucij marsikdaj še vedno preohlapna ali celo pogojena z nepotrebnimi pomisleki oziroma predsodki. Zato je seveda nujno, da skušamo zagotoviti kar najhitrejšo možno medsebojno komuniciranje in sodelovanje, upoštevajoč seveda že obstoječe sisteme in možnosti.

Čas, v katerem se nahajamo, je čas poglobljene gospodarske krize in socialnih stisk. Prav zato smo subjekti, ki delujemo na različnih področjih pomoči ljudem in varovanja,

poklicani, da kar najbolj izboljšamo naše medsebojno sodelovanje, v skladu z ugotovljenimi potrebami in možnostmi pa tudi zastavimo najbolj aktualne projekte zagotavljanja pomoči.

Posvet je namenjen prav predstavitvi aktualnih nalog na navedenem področju, kot se kažejo v posamezni od navedenih dejavnosti, in možnosti krepitve medsebojnega sodelovanja. Bistvene naloge na tem področju, kot bi se izoblikovale na podlagi navedenih predstavitev in razprave, pa bi se nato oblikovale v temeljnih zaključkih tega posveta.

Besedilo, Ingo Paš, univ.dipl.iur.,
Predsednik ZRSZV

INTERVJU Z VIKTORJEM PISTOTNIKOM

Smo v času sprememb, naglega razvoja in prav je, da damo besedo tudi enemu od pionirjev zasebnega varovanja g. Viktorju Pistotniku.

1. Kako je potekala ustanovitev Zbornice poklicnih varnostnih služb, sedanje ZRSZV?

Ustanovitev Zbornice poklicnih varnostnih služb je nastala na pobudo vodij-podjetnikov varnostnih služb, ki so že imeli izkušnje za varovanje družbenega premoženja. V obdobju med leti 1990-1993 je prišlo do velikih sprememb na področju varovanja premoženja (stara zakonodaja je urejala varovanje družbenega premoženja, ko pa je bila znana lastnina, je moral vsak lastnik poskrbeti za varovanje svoje lastnine). Nastajale so tudi nove družbe, ki so se registrirale po pogojih, ki jih je takrat zahtevala zakonodaja. Posebnih pogojev za ustanovitev varnostnih družb za varovanje premoženja takrat nismo poznali. Zato so podjetniki, ki so takrat ustanovili družbe zelo zgodaj spoznali, da je to prilika za hiter zaslužek. Tako so družbe opravljale to delo z upokojenci, študenti, skratka z nestrokovno usposobljenimi delavci. Podjetniki, ki smo imeli že takrat svojo vizijo in izkušnje za kakovostno opravljanje storitev varovanja, smo se pričeli združevati in razmišljati v kakšni obliki naj bi se povezali. Vedeli smo, da brez skupnega nastopa na tržišču, kakor tudi pri izobraževanju kadrov, ne bomo mogli uresničiti svojo vizijo kvalitete in dolgoročnosti pri opravljanju svoje dejavnosti. Iz tega razloga

smo iskali rešitve združevanja za uresničevanje skupnih ciljev in takrat se je porodila tudi ideja o ustanovitvi Zbornice. Bili smo brez strokovnega kadra na tem področju, zato smo intenzivno pričeli iskati primerne strokovnjake za registracijo in pripravo vseh aktov, ki so bili potrebni za ustanovitev

Zbornice. Imeli smo srečo, našli smo ga. To je g. Ingo Paš, sedanji Predsednik Zbornice, ki je skrbel in skrbi za zakonito delovanje Zbornice. Njegova je zasluga, da Zbornica še danes obstaja in da je dosegla tak nivo kot ga danes ima.

Viktor Pistotnik

2. Kako v današnjih pogojih do kolektivne pogodbe? Kakšni pogoji so bili takrat, ko se je podpisovala prva kolektivna pogodba na področju zasebnega varovanja?

Kolektivna pogodba za varovanje premoženja bo absolutno potrebno podpisati in to nujno. Prej bo podpisana – manj bo potem sporov in problemov. Do podpisa je še dolga pot, vendar pa vidim največji problem v tem, da podjetniki-delodajalci znotraj Zbornice nimajo enotnih stališč. Dokler ta stališča ne bodo poenotena, nima smisla, da se pričnejo pogajanja s sindikati. Izhodišča so sledeča: Zakon o delovnih razmerjih na eni strani ter Zakon o minimalni plači na drugi strani; v okviru tega se bo treba dogovoriti. Upoštevati bo potrebno Zakon o delovnih razmerjih, predvsem njegove normativne določbe. Vse ostalo so potem pogajanja, kjer so potrebni argumenti, ki jih v varnostnih službah ne manjka. Težave bodo imele družbe, ki do sedaj naročnikom niso znali utemeljiti svoje nizke cene za storitve.

Takih primerov kolektivna pogodba ne bo rešila. Pogoji za podpis so bili ob prvi

podpisani pogodbi enaki kot sedaj. Tudi takrat so bila pogajanja trda in dolgotrajna, vendar pa mo imeli trdne in utemeljene argumente, da je do podpisa pogodbe prišlo. Res pa je, da so bili takrat odnosi znotraj članic Zbornice in sindikatom bolj strpni. Še enkrat pa poudarjam, da prej, ko bo kolektivna pogodba podpisana, se bo stanje med članicami Zbornice kot delodajalci na eni strani ter delojemalci-delavci na drugi strani, ter tudi naročniki naših storitev močno izboljšalo.

3. Kako gledate na skoraj 10-letno obdobje aktivnega vodenja Zbornice? Ali Vam je za kaj žal? Kaj bi spremenili?

Sem človek, ki čuti odgovornost za dano besedo, obljubo in tudi prevzeto delo. Mislim, da sem v tem 10-letnem delu v Zbornici dal svoj maksimum, saj drugače ne bi bil tri mandate predsednik. Če pa pogledam kakšen

razvoj je Zbornica v tem času naredila, sem ponosen, da sem bil njen predsednik tako dolgo. Začeli smo iz nič, tako kot se na novo ustanavlja podjetje, brez kakršnihkoli sredstev in primerne kadra. Izkušeni o delu zbornice tudi ne, imeli pa smo trdno voljo in verjeli v uspeh. Naj omenim samo najvažnejše: registracija Zbornice, statut Zbornice, zagotovitev delovnih prostorov, pridobivanje članstva (obiskovali smo posamezne družbe in jim pojasnjevali prednosti članov), prilagoditev Zakona o zasebnem varovanju leta 1994, organiziranje izobraževanja v okviru Zbornice, nakup lastnih poslovnih prostorov in še bi lahko našteval. Priznati moram, da niti za minuto časa, ki sem ga dal za delo v Zbornici, mi ni žal. Tudi spremenil ne bi nič, ker mislim, da to, kar smo takrat v Zbornici naredili se ne da ponoviti, tudi popraviti ne. Sedaj je drug čas, drugi pogoji torej izzivi, ki jih bo v Zbornici reševalo novo vodstvo in organi. Vso sreči jim želim.

4. Leta 1995 je Zbornica RS za zasebno varovanje prvič svečano podelila licence za fizično in tehnično varovanje. Povejte, prosim, par besed o tem.

Podelitev licenc za tehnično in fizično varovanje je bilo res slavnostno podeljeno na sejmu »Security« na Gospodarskem razstavišču. Škoda, da tega sejma ni več. Podeljenih je bilo cca. 25 licenc za fizično in tehnično varovanje. To je bil res svečan trenutek za vse tiste, ki so med prvimi izpolnjevali pogoje po novem Zakonu o zasebnem varovanju. Ob podelitvi pa sem prvič osebno začutil, da smo vsi skupaj ena velika družina, s katero bomo lažje in uspešno razvijali naš skupni interes za boljše, uspešno in kvalitetno delo. Toda ta občutek je hitro izhlapel, ko se je podelilo večje število teh licenc, so nekateri podjetniki ubrali drugo pot, ki je bila pot na krajše proge in teh podjetnikov sedaj ni več na tržišču.

6. Kako ocenjujete stanje panoge zasebnega varovanja takrat, ko ste zapustil vodenje Zbornice in družbe Sintal?

Stanje panoge zasebnega varovanja redno spremljam. Panoga se intenzivno razvija in prepričan sem v njeno svetlo prihodnost. Družbe se počasi in zanesljivo čistijo. Slabe družbe nehajo delovati, dobre se razvijajo. To je zakon tržnega gospodarstva ali zakon narave. Pogoji za to so dani. Poglejmo samo primer kadrov. Kdor je pred petnajstimi leti vložil v izobraževanje kadrov, ima danes vrhunsko izobražene delavce, ne glede na to,

ali so interveni, tehniki, varnostniki ali nadzorniki. Takim podjetjem se danes ni treba bati ne domače ne tuje konkurence. Kdor je vlagal v opremo in tehniko, se ne more bati konkurence na trgu. Še tako dobri komercialisti ne morejo biti uspešni pri pridobivanju dela, če stranki ne more ponuditi kvalitetne storitve. Tudi dober menedžer ne more nič narediti, če niso izpolnjeni navedeni pogoji. Torej, delo na dolgi rok se obrestuje, še posebej pri storitvah varovanja.

7. Kaj bi bilo Vaše sporočilo današnjemu vodstvu varnostnih družb Slovenije?

Svetoval bi jim izboljšati medsebojno komunikacijo med članicami Zbornice. Držite se dogovorov, vrnite medsebojno zaupanje in svoje odgovornosti, in to na vseh nivojih, predvsem pa pri nastopanju na trgu. Ko naročnik ugotovi, kako si konkurenti znižujejo cene na storitve, bo najprej dosegel najnižjo ceno, izbral pa bo tistega, ki bo po njegovi oceni kvalitetnejši in zanesljivejši. Kaj je pri tem pridobila stroka? Znižala si je ceno in s tem osiromašila. Zato je edina rešitev v uvajanju standardov in normativov ter zaupanju med družbami. Mislim, da bi bilo pametno razmisliti v okviru Zbornice o ponovnem organiziranju športnih srečanjih, strokovnih posvetih, strokovne ekskurzije itd. Tudi konkurenca se mora pogovarjati med seboj, saj le na ta način se izmenjajo informacije in pridobijo nove izkušnje. Dobra in pravilna informacija pa je osnovni pogoj za uspešno delo in dober rezultat. Ta pa prinaša zaželen dobiček, katerega si želi vsaka družba oziroma podjetnik.

Irena Rugel

NOVOSTI NA NORMATIVNEM PODROČJU

Na normativnem področju je bilo kar pestro dogajanje.

V Uradnem listu RS št. 27 je bila objavljena **Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (ReSNV-1)**, Stran 3677 (<http://www.uradni-list.si/0/search?smode=&cmd=search&q=resolucija+nacionalne&search=I%C5%A1%C4%8Di>)

Uredba o obveznem organiziranju službe varovanja – neuradno prečiščeno besedilo, ki vsebuje spremembe in dopolnitve k uredbi (Ur. list RS, št. 22/2010)

(http://www.mnz.gov.si/si/o_ministrstvu/zakono_daja_predpisi_dokumenti/veljavni_predpisi/)

Uredba o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah (Ur. list RS, št. 22/2010) in posebna dodatna obrazložitev k uredbi

(http://www.mnz.gov.si/si/o_ministrstvu/zakono_daja_predpisi_dokumenti/veljavni_predpisi/)

Odločba Ustavnega sodišča U-I-285/08 - 1-4-2010 - Uradni list RS, št. 33/2010
Zakon o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 126/03 in 102/07) (ZZasV), 4. odst. 12. čl., 13. čl., 6. in 7. odst. 29. čl., 1., 3. in 5. al. 30. čl., 1., 3. in 5. al. 1. odst. 31. čl., 1., 3. in 5. al. 1. odst. 32. čl., 1. odst. 33. čl. v delu, ki se nanaša na pogoj zaposlitve minimalnega števila varnostnikov, 1., 3. in 5. al. 34. čl., 1. in 4. al. 1. odst. 35. čl., 1., 3. in 4. al. 35.a čl., 36. čl., 3., 4. in 5. odst. 36.b čl., 40. čl., 41. čl. in 50.a čl. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 102/07) (ZZasV), 4. odst. 41. čl.

Marca 2010 je Ministrstvo za notranje zadeve sprejelo strategijo na področju zasebnega varstva, ki jo zaradi pomembnosti objavljamo v celoti.

STRATEGIJA NA PODROČJU ZASEBNEGA VARSTVA

1 UVOD

Varnost je človekova potreba, dobrina in predvsem pravica, opredeljena tudi v 34. členu Ustave Republike Slovenije. Je temeljna človekova vrednota, ki je predpogoj za obstoj in razvoj posameznih družbenih podsistemov in družbe kot celote, zato mora biti deležna ustrezne skrbi države, ki s svojim nacionalnovarnostnim sistemom (obramba, notranja varnost, zaščita in reševanje) organizirano in učinkovito zagotavlja čim višjo stopnjo varnosti v družbi.

Sistem zagotavljanja notranje varnosti v Sloveniji, kot v drugih razvitih državah, v glavnem temelji na delovanju klasičnih državnih organov in služb, kot so policija, državno tožilstvo, carina, obveščevalno-varnostne službe, občinsko redarstvo, pravosodni organi, inšpekcijski in drugi organi formalnega nadzorstva. K notranji varnosti pa prispevajo tudi nedržavni, zasebni varnostni

mehanizmi, katerih najštevilnejši predstavniki so družbe za zasebno varovanje in detektivski. Zasebno varovanje in detektivsko dejavnost s skupnim nazivom imenujemo zasebno varstvo, v kontekst katerega prištevamo tudi državljansko samovarovanje in varnostno svetovanje, kot tipična subjekta nedržavnega varstva.

Zasebno varstvo je regulirana gospodarska dejavnost. Ukvarja se z varnostnimi storitvami in nalogami ter zbiranjem in posredovanjem informacij. Tako posredno prispeva tudi k skupni notranji varnosti, vendar pa s svojimi postopki in ukrepi hkrati posega tudi v temeljne človekove pravice in svoboščine, zaradi česar sodi med dejavnosti, za katere obstaja močan javni interes, ki se udejanja v ustreznem normativnopravnem urejanju in nadzoru s strani države.

Zasebno varovanje in detektivska dejavnost sta v Sloveniji prisotna že dve desetletji, od leta 1994 pa ju urejata posebna zakona. V tem času sta doživela že več normativnih in sistemskih sprememb. Hiter razvoj varnostnega sektorja, uvajanje novih nadzorstvenih tehnologij ter zahteve in pričakovanja sodobne družbe narekujejo ponovni premislek in družbeni konsenz o nadaljnjem razvoju zasebnega varstva. Slednje pa je mogoče le ob opredelitvi jasnih ciljev in razmerij ter vlog in odgovornosti ključnih akterjev na tem področju. S strateškim pristopom se želi preprečiti in odpraviti določeno stihijsko odzivanje na dogajanja v družbi, ki so posledica sodobnih varnostnih izzivov, tveganj in groženj.

2 OPREDELITEV ZASEBNEGA VARSTVA

S pojmom "zasebno varstvo" se v strategiji označuje zasebno varovanje, detektivsko dejavnost, varnostno svetovanje in državljansko samovarovanje.

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga kot gospodarsko dejavnost opravljajo podjetja in samostojni podjetniki posamezniki, in sicer:

- kot pridobitno dejavnost za naročnike na osnovi pogodbenega odnosa (pogodbeno varovanje) ali
- kot neprofitno dejavnost za lastne potrebe (interno varovanje).

Naloge in upravičenja zasebnega varovanja, ukrepe in prisilna sredstva zasebnih varnostnikov določa področni zakon.

Detektivsko dejavnost kot svoboden poklic opravljajo detektivi, ki imajo licenco za zbiranje in posredovanje informacij ter opravljanje drugih varnostno svetovalnih nalog za zaščito ljudi, njihovega premoženja in interesov. Opravljanje detektivske dejavnosti ureja področni zakon, ki določa pogoje in upravičenja detektivov za posege v pravice posameznikov z navedenimi opravili.

V zasebno varstvo spada tudi državljansko samovarovanje, ki je prostovoljna dejavnost posameznikov, skupin ali interesnih združenj za večjo varnost, kot jo zagotavlja država preko svojih organov. Pri tem je državljanstvu samovarovanju dovoljeno vse, kar je dovoljeno v okviru splošnih pravic, ki jih državljanom daje Ustava Republike Slovenije, zakoni in predpisi, področje pa ni posebej normativno urejeno.

Subjekti državljanskega samovarovanja lahko za reševanje varnostnih problemov v lokalni skupnosti sodelujejo tudi z zasebnim varovanjem in detektivsko dejavnostjo ali pa najamejo družbe in posameznike, ki se ukvarjajo z varnostnim svetovanjem.

Varnostno svetovanje, ki ga kot pridobitno dejavnost ponujajo naročnikom gospodarske družbe, znanstveno-raziskovalne institucije in strokovnjaki posamezniki, je večplastno in se običajno nanaša na svetovanje pri načrtovanju najustreznejše oblike in načina varovanja, pregled pogodbe z izvajalcem zasebnovarnostnih storitev, protokolov in drugih aktov, ki so osnova za kakovostno varovanje, svetovanje pri izbiri neposrednega izvajalca zasebnega varovanja in nadzor nad izvajanjem storitev pogodbenega izvajalca zasebnovarnostnih storitev, predvsem z vidika smotrnosti in kakovosti. V varnostno svetovanje pa ne spadajo dejavnosti zasebnega varstva, ki se opravljajo v skladu z zakonom, ki ureja zasebno varovanje oziroma detektivsko dejavnost, in za katere je treba pridobiti licenco.

Zasebno varstvo kot gospodarska dejavnost upošteva zakonitosti globalnega trga. Ker je Slovenija članica Evropske unije, je ob upoštevanju skupnega trga razumljivo, da na našem ozemlju poleg domačih delujejo tudi zasebni varnostni subjekti iz drugih članic EU, EGP in Švicarske konfederacije.

Dejavnost zasebnega varstva mora biti usklajena s sektorskimi politikami na področju

nacionalne varnosti Republike Slovenije, še zlasti s politiko zagotavljanja notranje varnosti.

3 INTERESI IN CILJI NA PODROČJU ZASEBNEGA VARSTVA

Najvišji interes Republike Slovenije je zagotavljanje visoke stopnje varnosti in kakovosti življenja za vse prebivalce. Predpogoj za to je dosledno spoštovanje temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter sistemsko preprečevanje nezakonitega poseganja v človekovo zasebnost in pravice. Na teh načelih temelji tudi politika zagotavljanja notranje varnosti, ki si prizadeva za vzpostavitev in delovanje učinkovitega in racionalnega sistema notranje varnosti. Zato sta v interesu Republike Slovenije krepitev in spodbujanje partnerskih odnosov med državnimi in zasebnimi varnostnimi mehanizmi, ki bodo dodatno okrepili legitimnost, kredibilnost in optimalnost sistema.

Cilji na področju zasebnega varstva so:

- razvoj dejavnosti zasebnega varstva kot regulirane gospodarske panoge ob doslednem spoštovanju zakonitosti, človekovih pravic in svoboščin ter načel pravne države;
- sistemska urejenost področja zasebnega varstva;
- kakovostno izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje detektivov in varnostnega osebja;
- učinkovit nadzor nad subjekti zasebnega varstva;
- doseganje sinergijskih učinkov na področju varnosti ob poglobljenih partnerskih odnosih med državnimi in zasebnimi varnostnimi mehanizmi.

Varnostnemu osebju in detektivom je pri opravljanju nalog dejavnosti zasebnega varovanja oziroma detektivske dejavnosti prepovedano vse, kar v zakonu ni izrecno dovoljeno. Ravnanja morajo biti vedno v sorazmerju z zadanim ciljem.

Republika Slovenija bo tudi v prihodnje določala stroge vstopne pogoje za opravljanje zasebnega varovanja in detektivske dejavnosti ter ustrezne standarde strokovne usposobljenosti. Vzpostavljen bo ustrezen nadzor nad subjekti zasebnega varstva, ki bo dodatno zagotovil njihovo odgovornost.

4 SISTEMSKA UREJENOST PODROČJA ZASEBNEGA VARSTVA

4.1 Organizacijske in statusne oblike zasebnega varstva

Republika Slovenija bo določila oblike dejavnosti zasebnega varstva, za katere bo treba izpolnjevati določene pogoje, in izjeme, za katere jih ne bo treba. Slovenija ne bo zavirala zasebnega varstva kot gospodarske dejavnosti in bo zasebnemu varovanju in detektivom omogočila, da bodo svoje storitve opravljali na osnovi pogodbenega odnosa za zasebne naročnike in državne organe, če niso tega opravljali že do sedaj, vključno s policijo, vojsko, zapori, sodišči in drugimi ustanovami. Zasebno varstvo ima pomembno vlogo zlasti pri zaščiti kritične infrastrukture, katere kakovostna in celostna zaščita je v javnem interesu. Zato bo država zagotovila strokovno podporo lastnikom oziroma upravljavcem objektov in procesov kritične infrastrukture ter tistim subjektom, ki sodelujejo pri njihovi zaščiti in varovanju.

4.1.1 Zasebno varovanje

Dejavnost zasebnega varovanja lahko opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki, ki so za to registrirani in ustanovljeni v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in posedujejo licenco po zakonu, ki ureja zasebno varovanje in mu jo izda pristojni organ v Republiki Sloveniji ali v tuji državi, ki za opravljanje dejavnosti zahteva izpolnjevanje primerljivih pogojev kot v Republiki Sloveniji. Slovenija bo določila pogoje za opravljanje dejavnosti tujih oseb v Sloveniji. Posamezniki, ki opravljajo to dejavnost, morajo biti za svoje delo strokovno usposobljeni, izpolnjevati zakonske pogoje in posedovati službeno izkaznico oziroma licenco.

Zasebno varovanje poteka v obliki pogodbenega ali internega varovanja, pri čemer se oblike oziroma vrste opravljanja dejavnosti zasebnega varovanja lahko spreminjajo, vendar je za vsako izmed njih treba pridobiti licenco od pristojnega organa, ki mora biti v skladu s področno zakonodajo.

Gospodarske družbe, ki bodo same organizirale varovanje ljudi in premoženja na svojem območju (interno varovanje), bodo lahko zaposlile usposobljeno varnostno osebje. Za interno varovanje družbi ne bo treba pridobiti licence in izpolnjevati posebnih pogojev, temveč bo zadoščala registracija pri pristojnem organu, ki bo gospodarsko družbo

vpisal v javno evidenco. Registracija bo enostaven postopek, javna evidenca pa bo omogočala pregled nad družbami, ki se bodo varovale z usposobljenim varnostnim osebjem.

Družba, ki ima organizirano interno varovanje in bi za svoje potrebe opravljala obliko zasebnega varovanja zunaj matičnega območja delovanja (kot je npr. prevoz in varovanje denarja in drugih vrednostnih pošiljk), bo morala pridobiti ustrezno licenco pod enakimi pogoji kot imetniki licence, ki opravljajo pogodbeno varovanje.

Ne glede na vrsto varovanja (pogodbeno ali interno) bodo za vse varnostno osebje veljala enaka merila za vstop, usposobljenost, pravice, ukrepe in dolžnosti.

Posamezne oblike dejavnosti predstavljajo višjo stopnjo tveganja za javno varnost, zaradi česar morajo biti določeni strožji pogoji. Specifično obliko varovanja ljudi in premoženja predstavljata varovanje prevoza, denarja in drugih vrednosti ter varovanje določenih javnih prireditev (nočnih lokalov). Za to področje bodo določeni standardi varovanja, ki bodo omogočali varno obratovanje lokala oziroma varen prevoz denarja, in višja merila usposobljenosti varnostnega osebja. Večjo odgovornost za varnost gostov pa bodo v prihodnje morali prevzeti lastniki oziroma upravljavci takšnih lokalov kot naročniki varnostnih storitev.

Republika Slovenija se bo zavzemala, da bodo zasebno varovanje izvajali samo usposobljeni posamezniki, zaposleni pri imetniku licence ali registrirani osebi, ali da bodo imeli pridobljeno licenco, vsi pa bodo izpolnjevali pogoje za ustanovitev v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in zakonom, ki ureja zasebno varovanje.

4.1.2 Detektivska dejavnost

Detektivi bodo lahko dejavnost opravljali kot svoboden poklic. Z zakonom se bo uredilo opravljanje detektivske dejavnosti v okviru gospodarskih družb, upoštevajoč javni interes in mednarodne obveznosti. Detektivsko dejavnost bo lahko opravljal le detektiv, ki bo za to usposobljen in bo imel veljavno licenco. To bo izdal pristojni organ v Republiki Sloveniji ali v tuji državi, če se za opravljanje detektivske dejavnosti zahteva izpolnjevanje primerljivih pogojev kot v Republiki Sloveniji. Slovenija bo določila pogoje za opravljanje dejavnosti tujih oseb v naši državi. Skupaj s predstavniki detektivske dejavnosti in drugo

strokovno javnostjo bosta proučeni možnost in smotrnost uvedbe in zaposlovanja detektivskih pomočnikov ter obveznega pripravništva za detektive.

Cilj Republike Slovenije je, da bodo detektivsko dejavnost izvajali samo usposobljeni posamezniki, ki bodo imeli veljavno licenco.

4.1.3 Varnostno svetovanje

Z varnostnim svetovanjem se bodo lahko ukvarjali subjekti zasebnega varovanja in detektivi z licenco za opravljanje dejavnosti.

Z njim se bodo lahko ukvarjale tudi gospodarske družbe, znanstveno-raziskovalne institucije, podjetniki posamezniki in strokovnjaki s področja notranjevarnostne dejavnosti, če ne gre za opravljanje posamezne oblike dejavnosti zasebnega varovanja ali detektivske dejavnosti. Za tovrstno opravljanje dejavnosti ne bo treba pridobiti posebne licence, temveč se bo opravljal na podlagi splošnih predpisov.

4.2 Pogoji za opravljanje dejavnosti zasebnega varstva

Republika Slovenija bo spodbujala razvoj zasebnega varovanja kot regulirane gospodarske dejavnosti s postavljanjem pogojev, ki bodo v najmanjši možni meri ovirali gospodarski razvoj dejavnosti. Vsi omejitveni pogoji bodo zaradi zavarovanja javnega interesa in v skladu z načelom sorazmernosti.

Republika Slovenija bo določila vstopna merila za lastnike, upravljavce in zaposlene v zasebnem varstvu, ki bodo zagotavljali visoko stopnjo etičnosti in legitimnosti dejavnosti.

Vzpostavila bo javno evidenco fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo zasebno varstvo. Omogočila bo zaščito naročnika varnostnih storitev, varovanje javnega interesa in konkurenco na področju opravljanja dejavnosti zasebnega varstva.

Cilj Republike Slovenije je, da s pomočjo jasnih, nediskriminatornih in transparentnih pogojev za opravljanje dejavnosti zasebnega varstva zagotavlja zakonito in strokovno opravljanje dejavnosti.

4.3 Pristojnosti – pooblastila

Republika Slovenija bo za učinkovito, kakovostno in strokovno izvajanje dejavnosti zasebnega varstva osebam, ki se s tem ukvarjajo, podelila določene pravice, upravičenja oziroma ukrepe.

Cilj Republike Slovenije je učinkovito, kakovostno in strokovno izvajanje dejavnosti zasebnega varstva. Osebe, ki bodo opravljale to dejavnost, bodo imele jasne, učinkovite in nedvoumne pristojnosti, s čimer bodo v postopkih z državljani že v osnovi zagotovljeni visoki standardi varstva človekovih pravic in svoboščin.

4.3.1 Ukrepi varnostnikov

Nabor ukrepov, kot so ugotavljanje istovetnosti, preprečitev vstopa in izstopa, zadržanje in drugo, vključno z uporabo fizične sile, določenih prisilnih sredstev in orožja, ki jih smejo uporabljati varnostniki, bo ob upoštevanju dosedanje dobre prakse, splošne notranjevarnostne situacije ter gibanja in značilnosti kriminalitete v Sloveniji, še natančneje normativno opredeljen.

Proučeni bodo razlogi za podelitev dodatnih ukrepov (plinski razpršilec, gumijevka, službeni pes) oziroma razlogi za zmanjšanje ali odvzem ali zaostritev pogojev za uporabo že podeljenih ukrepov (strelno orožje, sredstva za vklepanje).

4.3.2 Upravičenja detektivov

Nabor upravičenj, kot so zbiranje informacij, pridobivanje podatkov iz uradnih evidenc, obdelava osebnih in drugih podatkov, ki jih smejo uporabljati detektivi, bo ob upoštevanju primerov dosedanje dobre prakse, ustavnosodne prakse in odločitev evropskih sodišč ter gibanja in značilnosti kriminalitete v Sloveniji, še natančneje normativno opredeljen.

Skupaj s predstavniki detektivov in strokovne javnosti bo proučena potreba in možnosti za dodelitev dodatnih upravičenj opazovanja, dokumentiranja in sledenja določenih oseb v okviru opravljanja detektivske dejavnosti pri zbiranju informacij, dostopa do dodatnih evidenc ter dodelitve dodatnih pristojnosti na področju preiskovanja kaznivih dejanj, ki se preganjajo na predlog oškodovanca in po uradni dolžnosti.

4.4 Opravljanje dejavnosti zasebnega varstva v okviru enotnega evropskega gospodarskega trga

Skladno z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu bo tudi na področju zasebnega varstva treba zagotoviti predvsem pravico do svobode opravljanja storitev v celotni EU, konkurenčnost trga, nediskriminatoren sistem izdaje dovoljenj, opredeliti pomembne razloge za varovanje javnega interesa in odpraviti zapletene upravne postopke z uveljavitvijo molka organa. Tako bodo ustvarjene razmere, ki bodo tudi slovenskim družbam in posameznikom s področja zasebnega varstva omogočale konkurenčno delo na skupnem evropskem trgu. Poleg tega lahko slovenske družbe za zasebno varovanje opravljajo svojo dejavnost v tretjih državah ob pogoju vzajemnosti ter skladno z zakonodajo, ki v teh državah ureja delovanje zasebnega varovanja.

Republika Slovenija bo sledila ciljem Evropske unije na področju enotnega notranjega trga na področju storitev, tako da bodo lahko podjetja in potrošniki v sektorju zasebnega varstva v celoti izkoristili priložnosti, ki jih ponuja notranji trg, ob spoštovanju doseganja primerljivih strokovnih standardov in kakovosti s tistimi, ki so določeni v Sloveniji.

Republika Slovenija bo dosledno izvajala Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji.

Republika Slovenija bo področje zasebnega varstva tujih podjetij na območju Slovenije spremljala in nadzorovala ter s tem varovala standarde in kakovost varnostnih storitev, ne da bi pri tem ovirala gospodarsko naravo dejavnosti in odnose na trgu teh storitev.

4.5 Ustanovitev strokovnega sveta za zasebno varstvo

Republika Slovenija bo za opravljanje strokovnih nalog ustanovila strokovni svet za zasebno varstvo kot strokovno-posvetovalni organ. Strokovni svet kot svetovalno telo ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, bo pristojen za obravnavo strokovnih vprašanj s področja zasebnega varstva, svetovanje pri oblikovanju politik zasebnega varstva, izvajanje strateških nalog in strategij, oblikovanje in usklajevanje strokovnih mnenj, evalvacijo programov usposabljanja, strokovnih standardov in izvajanje drugih strokovnih nalog.

Člani strokovnega sveta bodo predstavniki resornega ministrstva, strokovnih interesnih združenj in posamezni strokovnjaki s področja zasebnega varstva.

4.6 Vloga in pristojnosti strokovnih interesnih združenj za zasebno varstvo

Republika Slovenija na področju zasebnega varstva podpira in zagotavlja razmere za prostovoljno združevanje podjetij in posameznikov v profesionalna združenja, zbornice, društva in druge povezave, ki zagovarjajo interese svojih članov, urejajo njihova notranja razmerja, skrbijo za strokovnost, zakonitost in etičnost članstva. Podjetje in posameznik, ki nista člana profesionalnega združenja, zato ne smeta biti diskriminirana.

Strokovna interesna združenja bodo skrbela predvsem za razvoj stroke, dejavnosti in standardov, urejala odnose med svojimi člani ter jih zastopala v odnosu do državnih organov in javnosti. Določeni bodo pogoji za reprezentativnost strokovnih interesnih združenj, njihova vloga in pristojnosti. Ena od pomembnejših nalog bo tudi priprava in zagotavljanje strokovnih standardov na tem področju. Republika Slovenija podpira izvajanje strokovnega nadzora interesnih združenj nad dejavnostjo svojih članov. Podpira podeljevanje javnih pooblastil interesnim združenjem za strokovni nadzor nad dejavnostjo, izpolnjevanjem strokovnih standardov ter podajanjem mnenj o strokovni ustreznosti (tehničnih in drugih sredstev). O svojem delu in delu svojih članov bodo združenja letno poročala ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve.

Republika Slovenija bo spodbujala ustanavljanje interesnih združenj naročnikov storitev zasebnega varstva, s čimer se bo postopoma dvigovala varnostna in poslovna zavest pravnih oseb in posameznikov, ki naročajo storitve zasebnega varstva. Osveščanje naročnikov bo potekalo preko različnih gospodarskih združenj, zbornic, okroglih miz in medijev.

V zvezi z detektivsko dejavnostjo se bodo preučili razlogi o utemeljenosti obveznega članstva v Detektivski zbornici Republike Slovenije in obsegu javnega pooblastila za podeljevanje licenc.

Cilj Republike Slovenije je spodbujati ustanavljanje interesnih združenj z namenom razvoja stroke, dejavnosti in standardov na področju varovanja, podeljevanje javnega

pooblastila za opravljanje strokovnega nadzora ter varovanja naročnikov.

4.7 Sodelovanje državnih in nedržavnih subjektov pri zagotavljanju notranje varnosti v Republiki Sloveniji

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, pristojne inšpekcijske službe, policija, sodišča, tožilstva ter drugi državni organi in subjekti zasebnega varstva med seboj sodelujejo pri zagotavljanju notranje varnosti.

Namen sodelovanja je izmenjava informacij v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za opravljanje dejavnosti, izmenjava informacij o stanju varnosti zaradi priprave ocen ogroženosti ter druge vrste medsebojnega sodelovanja zaradi zagotavljanja notranje varnosti, varnosti naročnikov storitev in tretjih oseb.

Republika Slovenija bo spodbujala in zagotavljala razmere za čim boljše medsebojno sodelovanje in partnerske odnose subjektov zasebnega varstva, državnih organov, strokovnih interesnih združenj in zainteresirane javnosti na strateški, operativni in taktični ravni.

5 STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE, USPOSABLJANJE IN IZPOPOLNJEVANJE

5.1 Organizacija izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja

Poklici v zasebnem varstvu (detektiv, varnostnik, varnostni menedžer, varnostni tehnik itd.) so se oblikovali v zadnjih letih in se še razvijajo. Varnostno osebje in detekтиви morajo že sedaj v skladu z zakonodajo predhodno pridobiti ustrezno znanje, veščine in kompetence za opravljanje poklica. V ta namen je na področju zasebnega varovanja določeno obvezno usposabljanje in izpopolnjevanje pred opravljanjem dejavnosti in obdobjno preverjanje znanja. Tudi na področju detektivske dejavnosti bo uvedeno obvezno usposabljanje pred opravljanjem detektivskega izpita.

Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje bo potekalo v okviru rednih izobraževalnih programov na srednješolski, visokošolski in podiplomski ravni ter v okviru osnovnega usposabljanja ter strokovnega in obdobjnega izpopolnjevanja.

Vse oblike izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja detektivov ter varnostnega osebja se enakovredno vključujejo v sistem nacionalnih poklicnih kvalifikacij, ki je tudi podlaga za preverjanje znanja.

Cilj Republike Slovenije je, da so detekтиви in varnostno osebje strokovno usposobljeni za izvajanje svojega dela, kar se bo dosegalo z obveznim usposabljanjem pred začetkom opravljanja dejavnosti ter s periodičnimi oblikami usposabljanja, izpopolnjevanja in preverjanja znanja.

Cilj Republike Slovenije je tudi spodbujati in usmerjati nadaljnji razvoj izobraževanja, usposabljanja ter izpopolnjevanja na področju zasebnega varstva, ki ga bodo izvajale organizacije z javnim pooblastilom.

5.2 Nadzor nad izobraževanjem, usposabljanjem in izpopolnjevanjem

Kakovost programov izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja zasebnega varstva in njihova implementacija bo zagotovljena z vključevanjem vseh pristojnih resorjev, strokovnega sveta in strokovnih interesnih združenj.

Izvajanje programov strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja in detektivov na podlagi podeljenega javnega pooblastila bo nadzorovalo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Določanje članov komisij za preverjanje znanja in način preverjanja strokovne usposobljenosti v programih usposabljanja bo temeljilo na predpisih, ki urejajo preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij.

Člane komisij za preverjanje znanja in način preverjanja strokovne usposobljenosti v programih obdobjnega izpopolnjevanja in izpopolnjevanja bo določilo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Cilj Republike Slovenije je zagotoviti kakovostno izvajanje strokovnega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja, vključno s preverjanjem znanja ter vzpostavitev učinkovitega sistema nadzora nad izobraževalno dejavnostjo na področju zasebnega varstva.

6 NADZOR NAD ZASEBNIM VARSTVOM

6.1 Nadzor države

Vsaka uporaba ukrepov oziroma pooblastil subjektov zasebnega varstva lahko predstavlja poseg v ustavno zagotovljene človekove pravice in zasebnost, zato mora biti vzpostavljen učinkovit nadzor nad izvajanjem njihovih pooblastil. Nadzor mora obsegati zakonitost, sorazmernost, pravilnost in strokovnost opravljanja dejavnosti zasebnega varstva s posebnim poudarkom na pooblastilih, s katerimi se posega v telesno in duševno celovitost posameznika ali se mu omejuje gibanje ali prostost.

Cilj Republike Slovenije je zagotovitev učinkovitih mehanizmov nadzora, ki obsega:

- *izvajanje upravnih nalog za ugotovitev izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti, ki je v izvirni pristojnosti ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, ali nosilca javnega pooblastila, ki mu je podeljeno pooblastilo;*
- *inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb zakonov in predpisov, izdanih na njihovi podlagi, ter izrekanje ukrepov opravlja inšpektorat, ki je v okviru ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, in drugi pristojni inšpekcijski organi;*
- *nadzor policije, ki ga opravlja v okviru svojih pristojnosti in pristojnosti, ki bodo opredeljene v določenem materialnem predpisu.*

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, si bo prizadevalo za stalen in čim bolj učinkovit nadzor ter bo proučilo možnost kadrovske okrepitve inšpektorata, pristojnega za notranje zadeve.

6.2 Nadzor strokovnih interesnih združenj

Nadzor z vidika strokovnosti, kakovosti in etičnosti delovanja svojih članov bodo opravljala strokovna interesna združenja v skladu z internimi akti.

Nadzor strokovnosti, kakovosti in etičnosti delovanja, v okviru celotne dejavnosti, bodo opravljala pooblaščenca strokovna interesna združenja, ki jim bo podeljeno javno pooblastilo. S tem bodo združenja prispevala k visoki stopnji legitimnosti in kredibilnosti zasebnega varstva v družbi.

Cilj Republike Slovenije je spodbujanje in vzpostavitev različnih oblik strokovnega nadzora, ki ga izvajajo strokovna interesna združenja v skladu z internimi akti in/ali na podlagi podeljenega javnega pooblastila in po potrebi s pomočjo zunanjih strokovnjakov.

6.3 Nadzor naročnikov varnostnih storitev in javnosti

Naročnike storitev zasebnega varstva je treba seznaniti z njihovimi pravicami v pogodbenih odnosih oziroma z dolžnostmi izvajalcev storitev zasebnega varstva, ki bo potekalo prek interesnih združenj naročnikov storitev zasebnega varstva, urada vlade za varstvo potrošnikov in nevladnih institucij, neodvisne strokovne javnosti in medijev.

Institucionalne oblike nadzora nad zasebnim varstvom dopolnjuje nadzor javnosti, zato bo proučena možnost vzpostavitve neodvisnega pritožbenega postopka za državljane, ki menijo, da so jim bile v postopkih z varnostnim osebjem in detektivni kršene njihove človekove pravice in svoboščine.

Cilj Republike Slovenije je osveščanje naročnikov glede kakovosti storitev na področju zasebnega varstva in državljanov o njihovih pravicah v postopkih z varnostnim osebjem in detektivni.

7 SPREJEMANJE, SPREMLJANJE URESNIČEVANJA IN DOPOLNJEVANJE STRATEGIJE

Strategijo na področju zasebnega varstva sprejme Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, ki spremlja tudi njeno uresničevanje in v skladu z razmerami na področju notranje varnosti in zasebnega varstva predlaga ustrezne dopolnitve.

Novosti na normativnem področju zbral in pripravił Janez Rozman

V ŠOLSKEM LETU 2010/2011 ZBORNICA ZA RAZVOJ SLOVENSKEGA ZASEBNEGA VAROVANJA NA PODROČJU SREDNJEŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA UVAJA **NOVOST:**

SREDNJE POKLICNO TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE ZA POKLIC TEHNIK/TEHNICA VAROVANJA

Program poklicno tehniškega izobraževanja je namenjen vsem, ki so že končali srednjo poklicno izobraževanja in žele poklic tehnika varovanja, ki je oblikovan v smislu nadgradnje srednjega poklicnega izobraževanja. Absolventom poklicnega izobraževanja omogoča doseči srednjo strokovno izobrazbo, ki je enakovredna štiriletnemu strokovnemu oziroma tehniškemu izobraževanju.

Izobraževanje se zaključuje z uspešno opravljenimi predmetnimi obveznostmi in poklicno maturo.

Po zaključenem izobraževanju lahko svojo izobraževalno pot nadaljujete na višjih ali visokošolskih strokovnih študijskih programih.

INFORMATIVNI DAN BOMO IZVEDLI 16. IN 18. SEPTEMBRA 2010 OB 10.00 URI

VSEBINA

A. SPLOŠNI DEL

➤ 1. IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

1.1 Ime izobraževalnega programa: **TEHNIK VAROVANJA**

1.2 Naziv strokovne izobrazbe: **tehtnik varovanja / tehnica varovanja**

➤ 2. CILJI IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA

Poleg splošnih ciljev izobraževalni program omogoča dijakom, da:

- si razvijajo sposobnosti in spretnosti za kakovostno strokovno delo ter se pripravijo za poklicno kariero,
- spoznajo delovna področja dejavnosti zasebnega varovanja,
- usvojijo in povezujejo strokovno–teoretična in praktična znanja za kvalitetno opravljanje delovnih nalog na področju zasebnega varovanja,
- načrtujejo, vodijo in spremljajo dela v dejavnostih zasebnega varovanja s pomočjo informacijske tehnologije,
- uporabljajo informacijsko komunikacijsko tehnologijo za komuniciranje, načrtovanje, organiziranje samostojnega, varnega, gospodarnega dela in delovnih postopkov na poklicnem področju,
- si razvijajo sposobnosti za kritično presojo in odgovorno strokovno ravnanje na svojem delovnem področju,
- si razvijajo osebnostne kompetence humanost, poštenost, lojalnost,
- so zmožni sodelovati v skupini ter pisno in ustno komunicirati s sodelavci in drugimi ter pri tem uporabljati temeljno strokovno terminologijo,
- si razvijajo sposobnosti in spretnosti za organiziranje ekonomičnega poslovanja, vodenje skupine, uspešno komuniciranje, reševanje problemov in motiviranje sodelavcev,
- si razvijajo sposobnost vodenja in organiziranja dela,
- so sposobni strokovno opazovati situacije in dogodke, oceniti varnostno ogroženost in predvideti nevarnosti, sprejemati odločitve in ukrepati,
- so sposobni prepoznati sledove kaznivih dejanj in jih zavarovati oziroma zavarovati kraj dogodka,
- si razvijajo sposobnost strokovnega in poslovnega komuniciranja v tujih jezikih na nivoju B1,
- obvladajo temeljno strokovno terminologijo in znajo uporabljati strokovno literaturo,

- znajo uporabljati različne strokovne vire,
- poznajo osnove podjetništva, kalkuliranje in obvladovanje stroškov,
- si razvijejo podjetno razmišljanje ter poiščejo možnosti in priložnosti na področju zasebnega varovanja za zaposlitev ali samozaposlitev,
- obvladajo različna sredstva in pripomočke za tehnično varovanje,
- obvladajo zakone o varstvu pri delu ter ukrepe za preprečevanje delovnih nezgod,
- znajo upravljati alarmne, protipožarne in druge varnostne naprave,
- znajo rokovati z različnimi sredstvi in vrstami mehanske zaščite,
- znajo komunicirati in v kriznih razmerah obvladovati agresivne stranke,
- znajo vzpostavljati stike s strankami,
- obvladajo ukrepe prve pomoči,
- obvladajo spretnosti samoobrambe in uporabo fizične sile,
- obvladajo sprejemanje pisemskih pošilk in zavitkov,
- prepoznajo nevarne predmete in znajo z njimi ustrezno ravnati,
- znajo izvajati varnostno-receptorska dela v različnih institucijah (npr. vrtec, šola, bolnišnica, gledališče),
- znajo strokovno in po zakonskih predpisih zadržati osebo do prihoda policije,
- znajo nepooblaščenim osebam preprečiti vstop v varovano območje,
- poznajo cestnoprometne predpise in načela vožnje z osebnim in kombiniranim vozilom,
- poznajo osnovno zakonodajo o delovanju varnostnih služb in o človekovih pravicah,
- poznajo osnove kazenskega in prekrškovnega prava,
- znajo diskretno izvajati varovanje oseb,
- obvladajo navodila in ukaze za evakuacijo ob nevarnostih,
- organizirajo evakuacijo in varen umik ljudi in premoženja z ogroženih področij,
- znajo usmerjati ljudi ali skupine ljudi,
- poznajo vire požarne ogroženosti,
- poznajo vlogo varnostno-obveščevalne in protiobveščevalne službe,
- poznajo vlogo državnih organov,
- poznajo predpise in pravila za varno nošenje, uporabo in vzdrževanje orožja,
- poznajo posebne metode in sredstva državnih organov,
- poznajo dejavnosti, ki so nezdružljive z zasebnim varovanjem,
- si pridobijo znanje za ugotavljanje kakovosti opravljenega dela, za odkrivanje vzrokov za neakovostno izvedeno delo in njihovo odpravo,
- si razvijejo motivacijo za izobraževanje in izpopolnjevanje ter oblikujejo trajen sistem vrednot,
- si razvijejo spretnosti za uspešno delo in strokovno rast,
- poznajo temeljna načela trajnostnega razvoja,
- si oblikujejo pozitiven odnos do varovanja okolja in zdravja ljudi,
- razumejo ekologijo ter vpliv nevarnih snovi ali izdelkov na okolje,
- varno ravnajo s škodljivimi in nevarnimi snovmi ter odpadki in preprečujejo onesnaževanje okolja,
- pridobijo splošna in temeljna znanja za razumevanje zakonitosti v naravi in družbi.

Dijak bo ob zaključku izobraževanja:

- strpna, humana, odgovorna osebnost s samozavestnim nastopom,
- sposoben preventivno ukrepati, organizirati in izvesti postopke različnih oblik zasebnega varovanja,
- sposoben oceniti in izbrati najbolj učinkovito obliko varnosti oz. varovanja z uporabo fizične sile,
- nadgradil splošno izobrazbo in razvil ključne kompetence za uspešno sodelovanje v družbi, nadgradil osebnostni razvoj in nadaljnje izobraževanje v skladu z nacionalnimi standardi ključnih kvalifikacij.

➤ 3. TRAJANJE IZOBRAŽEVANJA

3.1 Izobraževanje traja dve leti.

➤ 4. VPISNI POGOJI

V izobraževalni program se lahko vpiše, kdor je:

- uspešno končal program srednjega poklicnega izobraževanja,
- uspešno zaključil katerikoli štiri letni program srednjega strokovnega izobraževanja,
- končal vsaj dva letnika srednje strokovne šole ali gimnazije.

➤ 5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE IN DOKONČANJE IZOBRAŽEVANJA

5.1 Pogoji za napredovanje

V višji letnik lahko napredujejo dijaki, ki so ob koncu šolskega leta pozitivno ocenjeni iz vseh splošnoizobraževalnih predmetov in strokovnih modulov letnika izvedbenega kurikula šole, so opravili vse interesne dejavnosti in vse obveznosti praktičnega usposabljanja z delom, oziroma napredujejo po sklepu programskega učiteljskega zbora.

5.2 Pogoji za dokončanje

Za dokončanje izobraževanja in pridobitev izobrazbe mora dijak pridobiti pozitivne ocene pri:

- splošnoizobraževalnih predmetih,
- obveznih strokovnih modulih,
- izbirnih strokovnih modulih,
- odprtem delu kurikula.

Poleg tega mora opraviti:

- interesne dejavnosti,
- obveznosti pri praktičnem usposabljanju z delom,
- poklicno matura.

Poklicna matura obsega:

Obvezni del:

- pisni in ustni izpit iz slovenščine,
- pisni in ustni izpit iz zasebnega varovanja.

Izbirni del:

- pisni in ustni izpit iz tujega jezika ali matematike,
- izdelek oziroma storitev in zagovor.

B. POSEBNI DEL

➤ PREDMETNIK: TEHNIK VAROVANJA/ PTI / 2010/2011

Oznaka	Programske enote	Obvezno / izbirno	Skupno št. ur
A – Splošnoizobraževalni predmeti			
P1	Slovenščina	Obvezno	276
P2	Matematika	Obvezno	206
P3	Tuji jezik I	Obvezno	276
P4	Tuji jezik II	Obvezno	68
P5	Umetnost	Obvezno	30
P6	Zgodovina	Obvezno	40
P7	Geografija	Obvezno	40

P8	Psihologija	Obvezno	40
P9	Fizika	Obvezno	80
P10	Kemija	Obvezno	40
P11	Športna vzgoja	Obvezno	150
Skupaj A			1246
B – Strokovni moduli			
M1	Varovanje premoženja in oseb	Obvezno	295
M2	Tehnično varovanje	Obvezno	105
M3	Varnost in zdravje pri delu	Obvezno	68
M4	Varstvo pred požari	Obvezno	80
M5	Nadzorovanje storitev varovanja	Izbirno	136
M6	Operaterska dela v varnostno-nadzornem centru	Izbirno	136
M7	Varnostna tehnika	Izbirno	136
M8	Kriminalistika in kriminologija	Izbirno	68
M9	Javna zbiranja	Izbirno	68
M10	Prevoz denarja in dragocenosti	Izbirno	68
M11	Varovanje v logistiki	Izbirno	68
M12	Varovanje informacijskih sistemov	Izbirno	68
M13	Intervencije	Izbirno	68
Skupaj B			820
	Praktični pouk		240
	Praktično usposabljanje z delom		76
	Interesne dejavnosti		96
	Odpri kurikulum		220
Skupaj pouka (A+B+E)			2286
Skupaj praktičnega izobraževanja (C+Č)			316
Skupaj izobraževanja v šoli (A+B+D+E)			2382
Skupaj (A+B+Č+D+E)			2458
Poklicna matura (izdelek oziroma storitev in zagovor)			
Skupaj kreditnih točk			
Število tednov izobraževanja v šoli			69
Število tednov praktičnega izobraževanja v podjetju			2
Število tednov interesnih dejavnosti			3
Skupno število tednov izobraževanja			74

Pojasnilo k predmetniku:

Informatika je integrirana v moduli M2, M6 in M12.

Izbirni moduli: M5 do M13.

Šola ali dijak mora obvezno izbrati vsaj enega izmed modulov od M5 do M7.

Kdor izbere modul M6 mora obvezno izbrati tudi modul M13, ker se modula vsebinsko dopolnjujeta.

➤ 2. IZVEDBA IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA

POTEK IN OBLIKE IZOBRAŽEVANJA

Predavanja so organizirana tako, da hkrati potekajo iz največ štirih predmetov. Vsak predmet se zaključi z izpitom.

Predavanja potekajo dvakrat do štirikrat tedensko v popoldanskem času (po 16. uri).

Predavanja se organizirajo ob prijavi najmanj 15 vpisanih slušateljev.

SAMOIZOBRAŽEVANJE

Namenjeno je tistim, ki ne morejo obiskovati predavanj. Vključitev v izobraževanje je možna kadarkoli med letom. Ob vpisu kandidat prejme gradivo, razpored konzultacij z mentorjem za vsak predmet posebej in izpitne roke. Pred posameznim izpitom kandidat opravi konzultacijo s predavateljem. Časovno trajanje študija je prilagojeno sposobnostim in potrebam kandidata.

CENIK IZOBRAŽEVANJA	
REDNI SLUŠATELJI	SAMOIZOBRAŽEVANJE
VPISNINA 125 €	VPISNINA 125 €
ŠOLNINA ZA ENO ŠOLSKO LETO 885 €	KONZULTACIJA PRED IZPITOM 80 €
VSako NADALJNJE OPRAVLJANJE IZPITA JE PLAČLJIVO	POSAMEZNI IZPIT 60 €
NAČIN PLAČILA	
OBROČNO PLAČEVANJE NA 12 MESECEV BREZ OBRESTI (BANKREDIT)	
PLAČLJIVO V ŠTIRIH OBROKIH	
5% POPUST PRI TAKOJŠNJEM PLAČILU	

ZA VPIS JE POTREBEN	
OSEBNI DOKUMENT	FOTOGRAFIJA ZA INDEKS
ORIGINALNA SPRIČEVALA ALI INDEKS KONČANE SREDNJE ŠOLE	POTRDILO O PLAČANI VPISNINI
POTRDILO O PLAČANI ŠOLNINI (ČE VAM ŠOLNINO PLAČA PODJETJE)	DAVČNO ŠTEVILKO

Izobraževalni program se izvaja v šoli in pri delodajalcih.

Praktično usposabljanje z delom se izvaja pri delodajalcih ali medpodjetniških izobraževalnih centrih.

K vpisu vabimo vse, ki ste z izobraževanjem pričeli po obstoječih srednješolskih programih, da svoje izobraževanje nadaljujete pri nas, kjer boste s pomočjo visoko usposobljenih strokovnih predavateljev uspešno zaključili svojo izobraževalno pot.

USPOSABLJANJE IN IZPOPOLNJEVANJE V DRUGI POLOVICI LETA 2010

Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja razpisuje skladno z 29. členom Zakona o zasebnem varovanju (Ur. l. RS, št. 126/2003 – ZZasV) in skladno z petim odstavkom 42. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah ZZasV (Ur. l. RS, št. 102/2007 – ZZasV – A)

❖ strokovno usposabljanje

za pridobitev nacionalnih poklicnih kvalifikacij »varnostnik/varnostnica«, »varnostnik čuvaj/varnostnica čuvajka«, »varnostni menedžer/varnostna menedžerka«, »operater VNC/operaterka VNC«, »varnostni tehnik/varnostna tehničarka«, »pooblaščen inženir varnostnih sistemov/pooblaščen inženirka varnostnih sistemov« in

❖ strokovno izpopolnjevanje

za varovanje javnih zbiranj, intervencije, varovanje oseb in za izvajanje notranjega nadzora.

Strokovna usposabljanja za pridobitev navedenih NPK in usposabljanja bodo potekala po programih, določenih v Pravilniku o programih in načinu izvajanja strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja (Uradni list RS, št. 110/08).

Navedena strokovna in usposabljanja in izpopolnjevanja v letu 2010 so bodo potekala v naslednjih terminih:

▪ **Strokovno usposabljanje »NPK VARNOSTNIK/VARNOSTNICA«**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje
od 06. september do 24. september 2010	dne 04. in 05. oktober 2010
od 27. september do 15. oktober 2010	dne 25. in 26. oktober 2010
od 18. oktober do 05. november 2010	dne 15. in 16. november 2010
od 08. november do 26. november 2010	dne 06. in 07. december 2010
od 22. november do 10. december 2010	dne 20. in 21. december 2010

▪ **Strokovno usposabljanje »NPK VARNOSTNIK ČUVAJ/VARNOSTNICA ČUVAJKA«**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje
od 06. september do 17. september 2010	dne 27. in 28. september 2010
od 04. oktober do 15. oktober 2010	dne 25. in 26. oktober 2010
od 08. november do 19. november 2010	dne 29. in 30. november 2010

▪ **Strokovno usposabljanje »NPK VARNOSTNI TEHNIK/VARNOSTNA TEHTNICA«**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje
od 27. septembra do 08. oktober 2010	dne 18. in 19. oktober 2010
od 08. november do 19. november 2010	dne 29. in 30. november 2010

▪ **Strokovno izobraževanje »NPK OPERATER/OPERATERKA VARNOSTNO NADZORNEGA SISTEMA«**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje
od 20. september do 06. oktober 2010	dne 18. in 19. oktober 2010
od 08. november do 24. november 2010	dne 06. in 07. december 2010

▪ **Strokovno usposabljanje »NPK VARNOSTNIK MENEDŽER/VARNOSTNICA MENEDŽERKA«**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje	Termin potrjevanja
od 04. oktober do 21. oktober 2010	dne 27. in 28. oktober 2010	

▪ **Strokovno usposabljanje »NPK POOBLAŠČENI INŽENIR/POOBLAŠČENA INŽENIRKA VARNOSTNIH SISTEMOV«**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje	Termin potrjevanja
od 27. september do 26. oktober 2010	dne 08. in 09. november 2010	dne 15. in 16. december 2010

▪ **Strokovno usposabljanje »NPK VARNOSTNIK TELESNI STRAŽAR /VARNOSTNICA TELESNA STRAŽARKA«**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje
od 06. september do 01. oktober 2010	dne 11. in 12. oktober 2010
od 08. november do 03. december 2010	dne 13. in 14. december 2010

▪ **Strokovno izpopolnjevanje za varovanje javnih zbiranj**

Termin usposabljanja	Termin usposabljanja
od 06. september do 08. september 2010	od 08. november do 10. november 2010
od 20. september do 22. september 2010	od 22. november do 24. november 2010
od 04. oktober do 06. oktober 2010	od 06. december do 08. december 2010
od 18. oktober do 20. oktober 2010	

- **Strokovno izpopolnjevanje za opravljanje intervencije**

Termin usposabljanja	Termin usposabljanja
od 06. september do 10. september 2010	od 08. november do 12. november 2010
od 18. oktober do 22. oktober 2010	od 29. november do 03. december 2010

- **Strokovno izpopolnjevanje za opravljanje notranjega nadzora**

Termin usposabljanja	Preverjanje in potrjevanje
od 13. september do 16. september 2010	dne 27. in 28. september 2010
od 15. november do 18. november 2010	dne 29. in 30. november 2010

Natančne lokacije usposabljanj bodo določene glede na kraj bivališča večine prijavljenih udeležencev in sporočene kandidatom najpozneje 5 dni pred pričetkom izobraževanja.

Pri posameznih terminih pričetka usposabljanj lahko, ob njihovi konkretni koordinaciji, pride do določenih odmikov.

Kandidati bodo po uspešno opravljenem izpopolnjevanju dobili potrdilo o udeležbi na usposabljanju.

ZRSZV

ZRSZV IZVAJA PROGRAM SREDNJE STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA TEHNIK/TEHNICA VAROVANJA

Letošnje šolsko leto se bodo kandidati vpisali v 4. letnik.

Naziv strokovne izobrazbe tehnik varovanja/tehnica varovanja

Izobraževalni program tehnik varovanja je program, ki je nastal na podlagi mednarodnih primerjav. S tem programom naša država namenja področju zagotavljanja varnosti poseben prostor v izobraževalnem sistemu.

V Šolskem prostoru smo pridobili nov fleksibilen, odprt, evropsko primerljiv program srednjega strokovnega izobraževanja in poklicno tehniškega izobraževanja.

Udeleženci izobraževanja, ki bodo uspešno zaključili izobraževanje za tehnika varovanja bodo pridobili znanja in usposobljenost za delo na strokovnih področjih varnosti v zasebnem varovanju, gospodarskih družbah, področju policije, vojske, redarstva in drugih sorodnih poklicev.

Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja je reprezentativno strokovno združenje, v katerega so vključene družbe na področja zasebnega varovanja, ki delujejo na območju Republike Slovenije. Zbornica poleg razvoja stroke že vrsto let deluje na področju usposabljanja in izpopolnjevanja. Zelo uspešni smo na področju usposabljanja za posamezne poklice, ki jih izvajamo za vse družbe s področja zasebnega varovanja v Sloveniji. V vseh teh letih smo pridobili bogate izkušnje, saj smo prvi v Republiki Sloveniji izvedli vse potrebne postopke za usposabljanja na podlagi katalogov strokovnih znanj in spretnosti. V okviru Zbornice imamo visoko strokovno znanje, tudi v povezavi z evropskimi strokovnjaki, ki bodo prenesli vsa potrebna znanja, v programu tehnik/tehnica varovanja, za vaše uspešno nadaljnje delo na področju varnosti in varovanja.

Vse informacije v zvezi z izobraževanjem lahko dobite na telefonski številki 01 565 98 60 in na spletni strani www.zrszv.si. V času uradnih ur, ponedeljek, sreda in četrtek med 08.00 in 12.00 uro, se lahko osebno zgledite pri nas, pišete pa nam lahko na elektronski naslov zrszv@zrszv.si.

NADALJEVANJE IZOBRAŽEVANJA

Po končani srednji strokovni šoli pridobljenim nazivom strokovne izobrazbe tehnik varovanja, lahko slušatelj nadaljuje študij na višjih in visokošolskih programih in pod posebnimi pogoji tudi na univerzitetni ravni.

VPISNI POGOJI V IZOBRAŽEVALNI PROGRAM SE LAHKO VPIŠEJO KANDIDATI, KI SO
<i>USPEŠO ZAKLJUČILI OSNOVNOŠLSKO IZOBRAŽEVANJE</i>
<i>NIŽJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE ALI ENAKOVREDNO IZOBRAŽEVANJE PO PREJŠNJIH PREDPISIH</i>
<i>NEUSPEŠNO OZIROMA PREKINEJO ŠOLANJE (DOKVALIFIKACIJA)</i>
<i>USPEŠNO ZAKLJUČENO SREDNJE STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE (PREKVALIFIKACIJA)</i>

P R E D M E T N I K							
PREDMET	OBVEZNO O IZBIRNO	ŠTEVIL O UR	1. LETNI K	2. LETNI K	3. LETNI K	4. LETNI K	ŠT. KRED. TOČK
P1 - Slovenščina	obvezno	487	•	•	•	•	24
P2 - Matematika	obvezno	408	•	•	•	•	20
P 3- Tuji jezik	obvezno	417	•	•	•	•	20
P4 – Tuji jezik II	obvezno	204	•	•			10
P5 – Umetnost	obvezno	70	•				3
P6 – Zgodovina	obvezno	102	•				5
P7 – Geografija	obvezno	70		•			3
P8 – Psihologija	obvezno	70				•	3
P9 – Fizika	obvezno	140	•	•			6
P10 – Kemija	obvezno	70	•				3
P11 – Športna vzgoja		340	•	•	•	•	14
SKUPAJ A		2378					111
M1 – Varovanje premoženja in oseb	obvezno	374	•	•	•	•	18
M2 – Tehnično varovanje	obvezno	238	•	•	•	•	12
M3 - Varnost in zdravje pri delu	obvezno	170			•	•	9
M4 – Varstvo pred požarom	obvezno	204	•	•			10
M5 – Nadzorovanje storitev varovanja	izbirno	204			•	•	9
M6 – Operaterska dela VNC	izbirno	204		•	•	•	9
M7 – Varnostna tehnika	izbirno	204			•	•	9
M8 – Kriminalistika in kriminologija	izbirno	136			•	•	6
M9 – Javna zbiranja	izbirno	136	•	•			6
M10 – Prevoz denarja in dragocenosti	izbirno	136		•	•		6
M11 – Varovanje v logistiki	izbirno	136		•	•	•	6
M12 – Varovanje inf. sistemov v logistiki	izbirno	136			•	•	6
M13 – Intervencije	izbirno	136			•	•	6
SKUPAJ B		1666					79
C Praktično izobraževanje							
Praktični pouk	obvezno	568					23
Č Praktično izobraževanje pri delodajalcu							
Praktično uspos. z delom pri delodajalcu	obvezno	152					6
D Interesne dejavnosti	obvezno	352	Kandidat mora v 4. Letih opraviti 352 ur int. dej. Od tega 102 uri izven šole/prosto in 250 ur v sklopu 150 tednov izbor., ki jih organizira šola				14
E Odprti kurikulum		574					26
Poklicna matura (izdelek oz. storitev in zagovor)							4
SKUPAJ:		5122					236

Izdala Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja; pripravila *Branko Slak in Janez Rozman, oblikovanje teksta Janez Rozman in Irena Rugel, oblikovanje naslovnice Janez Rozman; tisk INVARST, storitveno invalidsko podjetje, d.o.o.; naklada 150 izvodov.*